

Centrum pro ekonomiku a politiku

REGISTRACE PARTNERSTVÍ: POKROK, NEBO NEZODPOVĚDNÉ RIZIKO

V. Klaus: Důvody pro vrácení zákona

Mach, Macek, Haas, Petřík, Jakl,

Payne, Kužílek, Bratinka, Zahradka:

Právní a politické argumenty proti zákonu

Úplné znění zákona a důvodová zpráva

Registrace partnerství: pokrok, nebo nezodpovědné riziko?

Vydal CEP – Centrum pro ekonomiku a politiku

Praha, únor 2006

Editor: Petr Mach

Sazba: Vladimír Vyskočil – Koršach

Tisk: Glos Semily

Vydání první

ISBN 80-86547-51-5

Obsah

A. Stanovisko prezidenta Václava Klause

Prohlášení prezidenta republiky Václava Klause na mimořádné tiskové konferenci k zákonu o registrovaném partnerství	9
Dopis prezidenta republiky předsedovi Poslanecké sněmovny	11
Podrobné zdůvodnění vrácení zákona	16

B. Právní a politické argumenty proti zákonu

<i>Michal Petřík</i> : Registrované partnerství není liberalizační	23
<i>Michal Petřík</i> : Neobhájitelné paragrafy registrovaného partnerství	26
<i>Jiří Payne</i> : Alternativní vztahy netřeba registrovat	28
<i>Tomáš Haas</i> : Cui bono?	30
<i>Petr Mach</i> : Má zákon zvyšovat prestiž homosexuality?	34
<i>Ladislav Ják</i> : Homosexuální ideologie jako státní ideologie	36
<i>Oldřich Kužílek</i> : Chybná logika zákona o registrovaném partnerství	38
<i>Pavel Bratinka</i> : O jedné bigotnosti	44
<i>Miroslav Macek</i> : Homosexuální nepotřebují zvláštní zákon	46
<i>Jiří Zahrádka</i> : Zaujatost homosexuální lobby	48

C. Úplné znění zákona a důvodová zpráva

Znění zákona schváleného Poslaneckou sněmovnou	51
Důvodová zpráva předkladatelů	79

A.

Stanovisko prezidenta Václava Klause

Prohlášení prezidenta republiky Václava Klause na mimořádné tiskové konferenci k zákonu o registrovaném partnerství

Je to zcela výjimečné a je to prakticky poprvé, že se scházíme na brífinku k oznámení stanoviska prezidenta republiky ke konkrétnímu zákonu. Je k tomu však velmi vážný důvod. Není to zákon ledajaký. Týká se klíčových mezilidských vztahů.

Zákon vznikl jako poslanecká předloha, ke které měla vláda mnoho výhrad, ale navzdory názoru vlády z května 2005 předseda vlády dnes, po devíti měsících, zákon vášnivě obhajuje.

Za relevantní považuji i to, že byl tento zákon v Poslanecké sněmovně schválen pouze 86 hlasy.

I kdybych jako prezident neměl v této věci jednoznačný a vyhraněný názor, trval bych na tom, že takto **zásadní zásah do právní úpravy mezilidských a dokonce partnerských a intimních vztahů lidí** musí podpořit většina poslanců, čili že zákon musí dostat alespoň většinu 101 hlasů. To nelze – z mého popudu – zařídit jinak než mým vrácením tohoto zákona parlamentu. Právě toto dnes činím a právě toto touto formou oznamuji. V průběhu dnešního odpoledne zašlu předsedovi Poslanecké sněmovny své obšírné stanovisko, proč tak činím. V okamžiku, kdy bude stanovisko v Poslanecké sněmovně předáno, bude předáno i médiím.

Nyní několik obecnějších poznámek. **Ohrazuji se vůči jakýmkoliv spekulacím, že nepodporuji či bagatelizuji význam odstraňování diskriminace spojené se sexuální orientací lidí.** Toto je politováníhodné nepochopení mých postojů a obsahu samotného zákona, který není liberalizační normou, ale **bezprecedentním rozšířením státní regulace mezilidských vztahů.**

Můj názor na tento zákon je dlouhodobý a neměnný a mé důvody proti jsou jak konzervativní (jednotlivé paragrafy zákona nepřipustně kopírují uspořádání obvyklé pro tradiční a odvěkou instituci manželství a rodiny), tak **liberální** (zákon umožňuje jednomu registrovanému partnerovi, aby vymáhal na druhém registrovaném partnerovi pod pohrůžkou státní donucovací mašinérie různá plnění, což může mít ospravedlnění výlučně v případě dětí a rodiny, tedy v případě manželství, ale ne u jiných mezilidských vztahů).

Obvyklé mezilidské vztahy se také nevyznačují tím, že jsou oficiálně státem povolené či registrované jako jedna ze státních institucí. O tom ale v této chvíli také debatu nevedeme. Vedeme ji o konkrétním špatném zákoně, který rozšiřuje oblast státních zásahů do lidských životů. **To je přímým opakem liberalizace.**

Byl bych proto velmi rád, aby se další diskuse věnovala tomu podstatnému, tedy meritů věci, čili obsahu tohoto zákona. Není možné vést debatu o jakémkoliv zákoně a nebýt seznámen s jeho obsahem. **Věřím proto, že další diskuse bude o skutečném obsahu tohoto zákona a nikoliv o tom, co si někteří lidé myslí, že tento zákon říká.**

Ze všech těchto a mnoha dalších důvodů jsem se rozhodl vrátit zákon sněmovně k novému projednání, které, jak věřím, nebude pouze formální a které nebude probíhat ve stínu nátlaku stranických grémií na jednotlivé poslance. V sázce je hodně, mnohem víc, než se na první pohled zdá.

Václav Klaus, Pražský hrad, 16. 2. 2006

Dopis prezidenta republiky Václava Klause předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Lubomíru Zaorálkovi, kterým byl zákon o registrovaném partnerství vrácen k novému projednání

Vážený pane předsedo,

využívám své pravomoci dané čl. 50 Ústavy České republiky a vracím Poslanecké sněmovně zákon přijatý dne 26. ledna 2006 o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů. Zákon byl přijat podle návrhu, který byl téměř identický s návrhem, který byl parlamentem zamítnut již na jaře roku 2005 a je extenzivnější i než všechny předcházející, rovněž zamítnuté návrhy. Zákon byl přijat i přes připomínky vlády ze dne 25. května 2005.

Zákon mi byl postoupen dne 2. února 2006.

Zdůvodnění:

Faktické soužití neboli partnerství osob stejného pohlaví v naší zemi existovalo v minulosti, existuje dnes a existovat bude nepochybně i v budoucnosti. Cílený, vědomý a záměrně prováděný proces legitimizace, odtabulizování, respektování, neodmítání, neskandalizování partnerství osob stejného pohlaví, který v naší zemi probíhal od počátku šedesátých let, vytvořil pro tuto menšinu v podstatě bezproblémové prostředí jak pro vztahy mezi jejími příslušníky navzájem, tak pro vztahy jejich příslušníků vůči jiným lidem, a zajistil víceméně neutrální přijímání této menšiny ve společnosti. Díky tomu soužití i sexuální styky homosexuálně orientovaných osob jsou i podle současného právního řádu legální a v podstatě neexistují žádné skutečné překážky, které by jim bránily uspořádat si další aspekty těchto vztahů podle obecných pravidel soukromého práva, platných pro všechny.

Docílení tohoto stavu bylo nesporně pozitivním výsledkem. O těchto věcech však tento zákon není. Tento zákon nabízí dobrovolnou možnost registrace existujících partnerství osob stejného pohlaví a v případě této registrace nabízí těm, kteří ji akceptují, státem zaručované výhody. V zájmu úsilí o všeobecné pochopení skutečné podstaty věci opakuji základní tezi: **zákon, který vracím, není o partnerství osob stejného pohlaví, ale o registraci tohoto partnerství státem a o doprovodných efektech**

této registrace jak pro ty, kterých se bezprostředně týká, tak pro ostatní.

Tvůrci a iniciátoři zákona sami přiznávají, že smysl zákona je především v tom, že má jít o symbolický rehabilitační akt a o uznání této menšiny jako součásti obecné normy. O normu jít nemůže, ale eventuální další symbolická rehabilitace této menšiny může být provedena nějakou, i parlamentní deklarací, nikoli však zákonem, který je v této podobě velkým hazardem. Plyne z něho nemalé množství riskantních, nebezpečných a závažných právních důsledků.

Jak argumentace ve prospěch tohoto zákona, tak jeho vlastní text má mnoho problémů. Znejasnění věcí vidím i v tom, že je v zákoně pro oficiální název „registrované partnerství“ používána legislativní zkratka „partnerství“. To bohužel důsledně neodlišuje partnerství a jeho registraci. I manželství je institucionalizací již fakticky vzniklého partnerství (či partnerského vztahu nebo svazku) osob opačného pohlaví. To, čím se institucionalizace svazků osob stejného pohlaví formou „registrovaného partnerství“ liší od neregistrovaného faktického partnerství osob stejného pohlaví není skutečnost, že dotyční jsou partnery, ale skutečnost, že jsou partnery registrovanými „způsobem stanoveným tímto zákonem“.

Bylo-li by třeba partnerství osob stejného pohlaví v naší zemi dále odtabuizovávat, dediskriminovat nebo jakkoliv liberalizovat, bylo by to více než legitimní téma, ale toho se tento zákon netýká. **Tento zákon registrované partnerství osob stejného pohlaví svými atributy staví**

- **na roveň zákonem institucionalizovaného partnerství osob odlišného pohlaví (neboli manželství) a**
- **nad jakékoliv další mezilidské partnerské vztahy.**

Obojí je - i když z různých důvodů - chybné a je třeba to odmítnout.

Nejdříve k prvnímu bodu. Autoři zákona v důvodové zprávě uvádějí, že „tyto svazky vykazují tytéž znaky a plní tytéž funkce jako dlouhodobé partnerské soužití osob pohlaví rozdílného.“, což je evidentní nepravda, zřejmá na první pohled. Slovo rodina pochází od slova rodit a ne náhodou jsou rodiče a děti (byť se to vždy nezdaří) jejím elementárním atributem. O tytéž znaky a tytéž funkce jako v manželství v partnerství osob stejného pohlaví nejde a z definice jít nemůže. Je-li důvod vzniku tohoto zákona a jeho potřebnost zdůvodňována právě tímto argumentem, už toto zákon jako celek zásadně zpochybňuje.

Autoři zákona se nám navíc snaží namluvit, že je třeba vůči této menšině použít prostředků tzv. pozitivní diskriminace, neboť naše dosavadní právní úprava (tedy Ústava, Listina základních práv a svobod, zákon o rodině a další zákony) je „strukturálním projevem homofobie (strachu z homosexuality a nenávisti k jejím nositelům)“ a „stojí v přímém rozporu se zásadami osobní svobody a rovnosti“. To není pravda. Každý zákonodárce (a každý rozumně myslící občan České republiky) musí rezolutně odmítnout, že je současná právní úprava projevem nenávisti k homosexuálům. A musí trvat na tom, že není třeba žádných dalších pozitivních kroků, abychom tuto nenávist odstranili. Ani na tom se proto argumentace ve prospěch tohoto zákona stavět nedá, i když to autoři zákona dělají.

Zákon o registrovaném partnerství postrádá jakékoli vymezení účelu tohoto vztahu. Zákon o rodině říká, že „hlavním účelem manželství je založení rodiny a řádná výchova dětí“ (§1, odst. 2). Právě toto a nic jiného vždy bylo, je a bude důvodem výjimečnosti institutu manželství a navíc důvodem preference institutu manželství před jinými typy mezilidských vztahů.

Identický, nebo stejně zásadní společenský účel – založení rodiny a řádná výchova dětí – registrace partnerů stejného pohlaví nemá. Tvůrci zákona se ani nepokoušeli takový účel, a z něj plynoucí veřejný zájem, vymezit a do zákona začlenit. Na rozdíl od zákona o rodině, obdobně koncipovaný odstavec (2) v §1 zákona o registrovaném partnerství slovo účel (cíl, smysl) neobsahuje. Místo vymezení účelu (a veřejného zájmu) se v něm říká jen to, že „partnerem se v tomto zákoně rozumí osoba, která uzavřela partnerství“.

Smyslem, a to jediným, který si zákon troufá naznačit, je „uzavření partnerství“. Uzavření partnerství je pro oba partnery možná hodně, pro stát je to však málo.

Argument, že je takto prováděné srovnávání těchto dvou zákonů chybné a že zákon o registrovaném partnerství podobný či symetrický se zákonem o rodině není, se uplatnit nedá. Mnoho slov, vět, odstavců a paragrafů zákona je doslovným přepisem zákona o rodině, což pocit obdobnosti a tedy i stejné společenské důležitosti vyvolává. Překvapivé je jen to, že na rozdíl od zákona o rodině, kde mají manželé různé povinnosti (např. žít spolu), v zákoně o registrovaném partnerství žádné takové srovnatelné povinnosti – dokonce ani ono žítí spolu – uvedeny nejsou. To svědčí buď o nedostatečné zpracovanosti zákona nebo to vyvrací argument, že je

smyslem registrovaného partnerství trvalé soužití dvou osob stejného pohlaví.

Neobstojí ani argument, že jde o zákon, který, jak říkají jeho obhájci, „jedněm prospívá a ostatním v ničem neškodí“. Je to zákon, který se dotýká základních hodnot, tradic a uspořádání celé naší společnosti. Je to zákon, který se svým dopadem dotýká všech členů společnosti, nikoli pouze těch, kteří usilují o toto registrované partnerství. Je to zákon, který relativizuje vztah státu k základní buňce společnosti, kterou vždy byla, je a být musí rodina. Právě v dnešní době, která bývá charakterizována krizí rodiny, rozpadem rodinných hodnot (nezbytných pro řádnou výchovu dětí), vysokou rozvodovostí a rostoucím počtem dětí vyrůstajících v neúplných rodinách (tedy bez příkladu přirozených vzorců chování rodičů, jejich řádné výchovy a orientace ve světě dospělých), je udržení exkluzivity rodinných vztahů tak důležité.

Nyní k bodu druhému, čímž je srovnání tohoto partnerství s jinými mezilidskými vztahy. Zákon o registrovaném partnerství je nepřípustným zvýhodněním jedné skupiny občanů země oproti skupinám jiným. Obecně platí, že požívá-li některý druh mezilidských vztahů jiný (a větší) rozsah práv a povinností než vztahy jiné, musí existovat rozumné a ospravedlnitelné zdůvodnění tohoto odlišného zacházení. V zákoně o registrovaném partnerství chybí i to nejelementárnější zdůvodnění toho, proč má být právě toto partnerství státem registrované a preferované. Že to tato menšina naší společnosti požaduje, je málo. O jiných menšinách také nemáme specifické zákony.

Shrme-li to, partnerství osob stejného pohlaví do života naší společnosti a do našeho právního řádu patří (jako důsledek našeho obecně liberálního pohledu na svět), státem registrované partnerství osob stejného pohlaví do našeho právního řádu nepatří (jedná se o institut, který s liberalismem nemá nic společného a který je pouhým využitím státu k prosazení určitých skupinových nároků a požadavků). Z hlediska pojetí práv je evidentní, že je tento zákon příkladem přechodu od svobod k právům, od negativních práv k právům pozitivním a od individuálních práv k právům skupinovým.

Navíc je tento zákon ve své podstatě zákonem diskriminačním. Ukládá povinnost, aby byla příslušnost ke skupině registrovaných partnerů vyznačována v jejich osobních dokladech. Takto označovat jakékoliv minoritní skupiny (a zejména jakékoli minoritní skupiny, která není nezbytně a auto-

matically pozitivně všemi přijímána) je něčím, s čím se moderní společnost od konce druhé světové války nesešla. Je přitom jedno, zda jde o menšinu rasovou, náboženskou, sexuální, či jakoukoli jinou. Je také jedno, zda se k ní její členové hlásí dobrovolně nebo jsou-li k ní zařazeni proti své vůli.

Zákon ve svých detailech (viz příloha) obsahuje celou řadu ustanovení, která budou vytvářet právně těžko řešitelné okolnosti. Týká se to např. vymáhání některých vzájemných povinností, péče o děti, vyživovací povinnosti, zániku i zrušení partnerství, vzájemného zastupování, závazků plynoucích z jednání druhého z partnerů, vzniku užívacího práva k bytu a přechodu nájmu, dědictví, atd.

Ze všech těchto důvodů zákon nemohu podepsat.

Václav Klaus

V Praze dne 16. února 2006

Příloha k dopisu prezidenta republiky předsedovi Poslanecké sněmovny:

Příklady problematických ustanovení tohoto zákona

Podle par. 3, odst. 2) „osoby vstupující do partnerství výslovně uvedou, že jim nejsou známy okolnosti vylučující vstup do partnerství.“ Na rozdíl od manželství ale nemusí prohlašovat, že znají své majetkové poměry a zdravotní stav. Stát se tím distancuje od záruky důležitých okolností stability a dalších důsledků takového svazku.

Podle par. 4, odst. 3) sice do partnerství nemohou vstoupit osoby navzájem v linii přímé a sourozenci. Toto ustanovení převzaté ze zákona o rodině nemá žádný smysl. Není jasné, proč stát vylučuje pro vstup do tohoto svazku například spolu dlouhodobě žijící sourozence. Touto formulací dává stát najevo, že je zákon konstruován výlučně pro dvojice na základě sexuálního vztahu, který u přímých příbuzných odporuje společenským normám. Genetický účel zde chybí a pokud je zákonem prolamováno nějaké společenské tabu, není jasné, proč jen takto výběrově. Vůbec pak není jasné, proč toto ustanovení vynechává formulaci ze zákona o rodině, který vylučuje sourozence osvojením.

Par. 8, odst. 1) stanovuje, že partneři mají v tomto svazku stejné povinnosti a stejná práva. Jejich výčet však na rozdíl od zákona o rodině chybí. Tím se otevírá možnost partnerů vysoudit si různé, v tomto zákoně nepopsané nároky, aniž by bylo jasné, jaký zájem na vymahatelnosti takových nároků má stát.

Par. 9, odst. 1) stanovuje, že „partner je oprávněn zastupovat druhého partnera v jeho běžných záležitostech, zejména přijímat za něj běžná plnění.“ Toto má být jedním z hlavních cílů zákona. Přitom k jeho naplnění není třeba žádná úprava, toto může učinit i dnes každý prostřednictvím plné moci. Není také jasné, jaký má stát zájem, aby toto pravidlo platilo jen pro registrované partnery stejného pohlaví a ne pro jakékoli partnerství společně žijících osob.

V návaznosti na to odst. 2) tohoto paragrafu stanovuje, že takové jednání zavazuje oba partnery. A to i poté, co registrovaný svazek zanikne nebo je dokonce prohlášen za neplatný. Není zjevné, jaký má stát zájem na tom, aby různé závazky takto přecházely právě pro partnery podle tohoto zákona.

Znění odst. 3) tohoto paragrafu však plnění veřejného zájmu v této věci vylučuje, protože jeden z partnerů může obecnou platnost z registrace plynoucí „plné moci“, tedy účinky prvních dvou odstavců tohoto paragrafu výslovně vyloučit. Tím se institut vzájemného zastupování vrací do režimu prosté plné moci, státem nijak garantované či vynutitelné. Celý tento paragraf tak má pouze deklaratorní charakter, což jej zpochybňuje jako jeden z nutných důvodů pro přijetí tohoto zákona.

Zákon v par. 10, odst. 1) zavádí vyživovací povinnost pro tento druh svazků. Tato povinnost je přenesena za zákona o rodině. Tam však má smysl, protože manželé jsou povinni žít spolu a vzájemně si pomáhat, což u tohoto zákona chybí, ale především se tímto ustanovením zákona o rodině garantuje jistá podpora tomu z manželů, který se stará o děti a domácnost. Do registrovaného partnerství ale vstupují lidé se srovnatelnými dispozicemi, kterým stát neukládá žádné povinnosti, které by jim bránily zabezpečit si své životní a sociální podmínky. Institut vyživovací povinnosti proto nemá v tomto zákoně žádné opodstatnění.

Podle odst. 3) tohoto paragrafu „vyživovací povinnost mezi partnery předchází vyživovací povinnosti dětí.“ Toto ustanovení zcela rozvolňuje princip vzájemné zodpovědnosti v rámci rodiny a narušuje rodinnou soudržnost, kterou stát sleduje institutem vyživovací povinnosti dětí vůči rodičům.

Podle par. 11, odst. 1) může být vymáhána vyživovací povinnost i pro bývalého partnera, pokud se jeho partner není schopen sám žít. I zde tato povinnost předchází vyživovací povinnosti dětí. Tento institut v zákoně o rodině má zaručit ochranu tomu z manželů, který kvůli rodinným povinnostem přijde o vlastní profesi, praxi, či je kvůli plnění těchto povinností jiným způsobem omezena jeho schopnost žít se. Registrovaným partnerům však zákon žádné takové povinnosti neukládá a není proto jasné, jaký společenský zájem má spočívat v této vyživovací povinnosti.

Podle odst. 2) tohoto paragrafu může soud bývalému registrovanému partnerovi, „který se na rozvratu společného vztahu nepodílel a jemuž byla zrušením partnerského vztahu způsobena závazná újma,“ přiznat stejné výživné, jako kdyby registrace partnerství nebyla zrušena. Toto ustanovení, rovněž převzaté ze zákona o rodině, však nemá žádný smysl v zákoně, který neukládá účastníkům svazku vůči sobě navzájem žádné povinnosti, jako je žít spolu či být si věrni, atd. Jak lze za těchto okolností zkoumat, kdo se na rozvratu nepodílel, není jasné, stejně jako není jasné, jak se může zkoumat případná újma.

Je také velmi nejasné, jak bude soud rozhodovat v případě, kdy návrh na zrušení registrace podá jen jeden z registrovaných partnerů, protože podle paragrafu 16 má v takovém případě zkoumat, jestli partnerský vztah trvá či netrvá. Nikde v zákoně ale není stanoveno, podle jakých znaků lze určit, jestli vztah trvá či netrvá, když partneři spolu nemusí žít, vzájemně o sebe pečovat, atd.

Podle par. 17 „soud nezkoumá, zda partnerský vztah již fakticky netrvá,“ pokud návrh na zrušení registrace partnerství podali oba registrovaní partneři, a rovnou partnerství zruší. To u manželství není možné, soud vždy zkoumá, zda i přes dohodu manželů není možné manželství zachránit, zejména v zájmu dětí. Stát tak dává najevo, že má zájem na zachování manželství a že to je instituce, která plní nějaký veřejný zájem, nejen soukromé zájmy partnerů. Pokud pro zrušení registrace postačí souhlas registrovaných partnerů, dává tím stát najevo, že na zachování tohoto svazku nemá žádný zájem, že to je jen zájem registrovaných partnerů. Pak ale není jasné, proč má stát zájem na vzniku tohoto státem registrovaného a upraveného svazku a vůbec na vzniku tohoto zákona. Jde-li o privátní vztah, a o privátně a bez vlivu veřejné instituce zrušitelný svazek, pak není jasné, proč je zřizován zákonem s parametry svazku charakteru veřejného.

Ustanovení par. 17, které naznačuje, že rozhodnutí o ukončení svazku je soukromou věcí registrovaných partnerů, je v příkrém rozporu s obsahem par. 13 odst. 3. Tento odstavec ukládá registrovaným partnerům, žijícím ve společné domácnosti, podílet se na výchově dítěte druhého z partnerů a ukládá mu povinnosti týkající se ochrany vývoje a výchovy dítěte. Stát tímto rozhodnutím vlastně „přiděluje“ dítěti dalšího rodiče, registrovaného partnera jednoho z jeho rodičů. Tím stát dává najevo, že má zájem, aby o dítě pečovali oba partneři. V tom případě je slabinou ustanovení fakt, že této povinnosti se registrovaný partner rodiče může jednoduše zbavit tím, že formálně nebude žít s registrovaným partnerem ve společné domácnosti, což mu tento zákon nijak neukládá. Pokud ale stát svým rozhodnutím o registrování partnerství, kde jeden z partnerů má děti, vlastně „přidělí“ dětem dalšího rodiče a má na tom zájem, pak není možné, aby dítě o takto státem „přiděleného“ rodiče přišlo pouhým společným rozhodnutím registrovaných partnerů, které stát podle znění par. 17 nemá možnost blokovat, na rozdíl od manželství a stavu, kdy dítěti hrozí odloučení od jednoho z rodičů.

Závažné jsou i dopady zákona do zákonů dalších.

V části druhé zákona se do trestního zákona mezi osoby blízké doplňuje

partner, což má význam např. u trestného činu podle § 162 – neoznámení trestného činu: osoba není trestná, pokud by oznámením trestného činu ohrozila osobu blízkou uvedením v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví a jiné. Možnost účelových registrací je zde značná. Účelovost hrozí i u současné úpravy zákona o rodině, stát ale tuto beztrestnost stanovil jako formu ochrany rodiny, což je vyšší hodnotou, než případné zneužití. Není jasné, jakou stát sleduje hodnotu zavedením beztrestnosti pro registrované partnery.

V části třetí, která mění ustanovení Trestního řádu se zavádí ustanovení, podle kterého má pro účely trestního řízení registrovaný partner stejné postavení jako manžel. Partner může například zvolit obhájce obviněnému, má právo odepřít výpověď jako svědek, může podat odvolání ve prospěch obžalovaného jako příbuzní. I zde není zřejmé, jaký veřejný zájem je tím naplňován.

V části šesté, která zavádí změny občanského zákoníku, se nově stanoví, že po smrti fyzické osoby přísluší uplatňovat právo na ochranu její osobnosti i registrovanému partnerovi. Partner se doplňuje mezi osoby blízké vedle příbuzných v řadě přímé, sourozenců a manžela. U jiných blízkých osob v poměru rodinném se vyžaduje, aby byla splněna podmínka možné újmy u těchto osob. Veřejný zájem na těchto změnách je velmi sporný.

V téže části se mezi osoby, které dědí v první skupině, doplňuje partner. Zvláště toto ustanovení napadla ve svém usnesení vláda, neboť v tom spatřuje přenesení základního znaku rodiny i na registrované partnerství. Je také jisté, že tímto ustanovením může být poškozeno právo dosavadních rodinných příslušníků v tzv. první skupině.

Uzavřením partnerství nevzniká společný nájem bytu, jehož nájemcem je jeden z partnerů, ale po dobu trvání partnerství má právo byt užívat i druhý partner. Řeší se však přechod nájmu bytu v případě smrti nájemce – stává se jím druhý registrovaný partner. To může znamenat další zásah do vlastnických práv majitelů bytu a rozšíření možností pro spekulace, které existují již nyní.

V části sedmé se mění zákoník práce v tom, že mezi registrovanými partnery nevzniká pracovněprávní vztah. Za osamělé podle zákoníku práce se nepovažují ti, kteří žijí s partnerem. Společenský zájem na těchto změnách je rovněž sporný.

V části osmé se zavádí změna zákona o prodloužení mateřské dovolené v tom, že pro účely poskytování peněžité pomoci v mateřství se za osamělého nepovažuje žena (zaměstnanec) žijící s partnerem.

Část devátá zavádí změnu zákona o přestupcích v tom, že registrovaný partner se dostává mezi osoby blízké pro účely zákona o přestupcích, podobně jako v trestním řízení.

Část desátá zavádí změnu zákona o životním minimu: za společně posuzované osoby pro účely sociálních dávek se považují i registrovaní partneři.

Část jedenáctá přináší změnu zákona o soudních poplatcích. Upravuje soudní poplatky týkající se řízení o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci registrovaného partnerství.

Část dvanáctá zavádí změnu zákona o správě daní a poplatků, podle které registrovaný partner může odepřít výpověď, pokud by způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké.

Část třináctá zavádí změnu zákona o státní sociální podpoře, podle které se za osamělého partnera pro účely státní sociální podpory nepovažuje osoba žijící s registrovaným partnerem (jde např. o přídavky na dítě, příspěvek na bydlení, sociální příspěvek).

Závažnou změnu přináší část čtrnáctá, podle které se registrované partnerství zapisuje mezi povinné údaje do občanského průkazu. Protože registrované partnerství osob stejného pohlaví nese mnoho znaků svazku homosexuálního, bude mít možnost každý orgán, způsobilý nahlížet do občanského průkazu, zjistit sexuální orientaci držitele průkazu.

Část patnáctá zavádí změnu zákona o evidenci obyvatel v tom, že v evidenci obyvatel se budou vést údaje o uzavřeném partnerství a rodné číslo registrovaného partnera. I to je závažný průlom do soukromí.

Často diskutovaná je část sedmnáctá, která znamená změnu zákona o péči o zdraví lidu, podle které do okruhu osob, které je lékař povinen poučit, se doplňuje partner. Současná praxe však ukazuje, že lékaři v zájmu rodinných příslušníků některé informace nedávají ani jim a naopak, mnohé nemocnice dávají možnost pacientům vyplnit jména osob, kterým má být poskytnuta informace. Jde o typickou věc řešitelnou plnou mocí.

Část osmnáctá přináší změnu živnostenského zákona, když řeší pokračování v živnosti při úmrtí partnera.

Část devatenáctá přináší změnu zákona o zaměstnanosti. Podle ní se vážnými důvody pro odmítnutí zaměstnání nabídnutého úřadem práce rozumí i důvody spočívající v místě výkonu nebo povaze zaměstnání partnera.

B.

**Právní a politické argumenty
proti zákonu**

Registrované partnerství není liberalizační

Michal Petřík

poradce prezidenta republiky

Poslanecká sněmovna schválila koncem minulého roku návrh zákona o registrovaném partnerství. Návrh přiznává právní status velmi blízký manželství svazkům osob stejného pohlaví. Nejjednodušší bude asi říct, že rozdíl mezi tím, co obvykle chápeme pod pojmem „manželství“, a tím, co zavádí tento institut registrovaného partnerství, není příliš mnoho.

Na rozdíl od manželů registrovaní partneři nemají podle tohoto zákona (zatím) nárok na adopci dětí, stejná práva k bytu a společné vlastnictví. I takové požadavky ale původně vznášeli ti, kteří tento návrh zákona prosazovali. Výsledný produkt, tedy návrh zákona o registrovaném partnerství, který ještě musí posoudit Senát, je navíc považován skupinami, které jej systematicky prosazují, za jakýsi meziprodukt, mezivýsledek, za první krok k „úplné rovnoprávnosti“ svazků dvojic stejného a opačného pohlaví.

Tou má být postavení svazku osob stejného pohlaví co do práv a povinností partnerů na roveň manželství, a to včetně práva na adopci dětí, obdobně jako je tomu u dnešních manželských párů.

Nejde o dekriminalizaci

V dnešní vřavě argumentů a pseudoargumentů by nám tedy nemělo uniknout to podstatné. Toto není zákon (a debata) o sexuální orientaci. Toto není zákon (a debata) o naší toleranci, xenofobii, konkrétně homofobii, a už vůbec ne debata o diskriminaci na základě sexuální orientace. Manželství rovněž není institutem, který by jakkoliv legalizoval, kodifikoval, zoficiálňoval, normalizoval sexuální orientaci heterosexuální, či upravoval různé typy jejích projevů. Mimochodem: i tyto věci jsou státem upraveny, například v občanském nebo v trestním zákoníku, ale u manželství jako odvěkého institutu rodiny jde přece o něco jiného.

Manželé obvykle mívají (vlastní) děti, čímž vzniká rodina, což je také obvykle cílem těch, kdo do manželství vstupují. A tento jedinečný a křehký institut manželství a rodiny je zcela jistě hoden speciální zákonné ochrany garantované státem. Na tomto místě řekněme i to, že česká společnost zde nemusí být nijak převychovávána, posílána do korekce, učena toleranci či

snášenlivosti apod. Česká společnost je k lidem s homosexuální orientací vcelku tolerantní a bez předsudků, a dnes by pro toto tvrzení bylo možno najít velmi výrazné a mediálně spektakulární důkazy.

Samozřejmě, že existují i oblasti, ve kterých by se stát měl stáhnout ze zasahování do partnerských vztahů, kdy by projevy lidské sexuality neměl restriktivně omezovat, nálepkovat či trestat. Toto je velké téma potenciální liberalizace v zemích, ve kterých ještě neproběhla, a ve kterých je taková liberalizace konformní s širšími společenskými, kulturními a politickými hodnotami.

Jde o vyřazení homosexuality jako oficiální lékařské diagnózy a zrušení trestnosti pohlavního styku osob stejného pohlaví. Tyto dva kroky náš stát provedl v šedesátých letech minulého století. Bezprostředně po listopadu 1989 byl také proveden krok poslední, který by bylo možno označit jako „liberalizační“, kdy byla zavedena stejná věková hranice pro zákonnost pohlavního styku heterosexuálního a homosexuálního.

Porušování tradic

Dnešní diskuse o zákonu o registrovaném partnerství však není o odbourávání státních zásahů, restrikcí, penalizací a skutečné diskriminace v této oblasti. Dnes jde bohužel o rozmazávání hranic mezi tím, co je skutečně možno označit jako „odvěký lidský institut manželství“ a běžnými, neinsti-tucionalizovanými partnerskými svazky.

Je to projev zpupnosti, nepokory, pýchy rozumu a vítězství sociálního inženýrství nad respektem k tomu, co je možno považovat za odnepaměti osvědčené uspořádání lidstva, ve kterém požívá jedinečné a speciální ochrany manželství a rodina. Institut manželství přece nikde nevznikl až teprve zákonem postupně protlačovaným zájmovými skupinami a odhla-sováváním jednotlivých návrhů v nějakých parlamentech.

Jakékoliv státem přiznané statusy a výhody či privilegia by tedy měly náležet jen manželům a rodině v původním, tradičním vnímání. Všechno ostatní, jakási polo-manželství jsou jen rozměňováním jedinečnosti této odvěké lidské instituce.

Kritika zákona o registrovaném partnerství musí být ovšem vedena tak, aby nebyla způsobilá dotknout se cti či lidské důstojnosti žádného člověka. Přeshlapů je bohužel v této diskusi více, a samozřejmě i u těch, kteří jsou kritičtí k pokusům státu registrovat partnerství a zejména k vymáhání (po státu) privilegií z tohoto statutu vyplývajících.

Nedávno jsem četl, že někdo v rámci diskuse o institutu registrovaného partnerství klasifikoval obecně partnerství (pozor, nikoliv to registrované, ale to faktické, věcné, neregistrované partnerství) osob stejného pohlaví jako „nic jiného, než výkon spočívající v prostém podlehnutí vlastním sklům“. Podobné formulace a pokusy hierarchizovat kvalitu (těch neregistrovaných!) lidských vztahů dnes totiž v české společnosti mohou vést k tomu, že takovéto úvahy, nálepky a „argumenty“ odpůrců zákona o registrovaném partnerství jsou přebíjeny etatistickým a pro-levicovým přístupem opačným. To je ale úplně zbytečná újma pro všechny, kteří ambice státu registrovat partnerství osob stejného pohlaví a přidělovat mu výhody obvyklé jen v manželství kritizují.

Ani na tato úskalí tedy nesmíme zapomínat. Stát by se měl co nejméně plést lidem do života a měl by ustoupit všude tam, kde překáží. A s vytvářením nových zdrojů statutů a privilegií, které by byly srovnatelné s odvěkým institutem manželství, si neradno zahrávat.

(Newsletter CEP, leden 2006)

Neobhajitelné paragrafy registrovaného partnerství

Michal Petřík

poradce prezidenta republiky

Vytvářet si názor na jakýkoliv zákon bez znalosti jeho obsahu by bylo úsměvným a zaujatým apriorismem vždy. V případě zákona o registrovaném partnerství by dnes šlo navíc o průhlednou předvolební agitaci. Podívejme se tedy na to, co říkají jeho jednotlivá ustanovení.

Ambice státu být regulátorem a arbitrem v oblasti intimního soužití a partnerských vztahů jsou patrné zejména v ustanovení § 8, odst. 2, jeho druhé větě: „nedohodnou-li se (reg. partneři) v podstatných věcech, rozhodne na návrh některého z nich soud.“

V této „logice“ ale zákon pokračuje, a tak jeho § 10, odst. 2 říká: „Neplní-li jeden z partnerů tuto (vyživovací) povinnost, určí soud na návrh některého z nich její rozsah, přičemž přihlédne k péči o společnou domácnost. Rozsah vyživovací povinnosti se stanoví tak, aby hmotná a kulturní úroveň obou partnerů byla zásadně stejná.“ Partnerství, ve kterém jeden z partnerů na tom druhém chce něco vymáhat pod pohrůžkou soudů, již zcela jistě neexistuje de facto, partnerstvím prostě není, nemělo by tedy možná existovat ani „de iure“ ve formě právního institutu této „registrace“, natož aby stát takový typ nároků podporoval!

Není-li tedy důvodem manželství, děti a rodina, může být vůbec obhajitelné zavádění této státní mocí vymáhané vyživovací povinnosti tak, „aby hmotná úroveň partnerů byla v zásadě stejná“ u svazků osob stejného pohlaví?

Aby toho nebylo málo, je vyživovací povinnost detailně upravena v § 11 i poté, co je partnerské soužití zrušeno. Opět jde o kopii pravidla platného mezi bývalými manželi, které je však v našem právním řádu navíc relativně nové, a navíc nikoliv bezesporné. V případě nedohody má opět rozhodnout soud na základě návrhu jednoho z nich.

Rizika tímto zákonem založeného institutu vzájemného vyživování ale samozřejmě viděli už autoři zákona a tak se jej snažili vylepšit, a to § 12, odst. 2 „Výživné nelze přiznat, jestliže by bylo v rozporu s dobrými mravy.“ Obecně (a je to napsáno dokonce i v obecných ustanoveních občanského zákonku) přece platí, že dobré mravy je záhodno dodržovat

a způsob uplatňování (jakýchkoliv) zákonných nároků tomu také podřídit. Tento zákon však není liberalizací občanského zákoníku. To, že používání tohoto zákona velmi často v souladu s dobrými mravy nebude, autoři zákona tuší, a proto vytvářejí státu a jeho soudům alibi. Jako zcela nesmyslné a svévolné se mi ale na druhé straně jeví, aby soud určoval, co je v rámci intimního partnerského soužití, a navíc pro účely zákonem vymahatelného výživného, „dobrým mravem.“ Toto je skutečně zvrácené a může to být je zdrojem potenciální zvlé soudů.

Tento státní institut registrovaného partnerství rovněž ani náznakem nedává reg. partnerům právo na ukončení jejich svazku smluvní dohodou (Hlava V, zánik partnerství, paragrafy č. 14–17.) Je tomu tak opět proto, že nejde o smluvní svazek či dohodu svobodných smluvních stran, ale o státní institut, ve kterém třetí strana (stát a jeho soudy) určuje pravidla pro chování obou účastníků registrovaného partnerství.

Podle §16 musí partner, který chce svůj registrovaný svazek zrušit, dokonce před soudem prokazovat (ostatně, právě takto je tomu u rozvodu manželství), že „partnerský vztah již fakticky netrvá“ a doprošovat se tak soudy, aby mu již to trápení ukončil, a „registraci“ zrušil. I tato úprava může nalézt svůj hlubší smysl leda u rodiny s malými dětmi, ale nikdy ne u vztahů osob stejného pohlaví.

Pokud by poslanci prezidentovo veto přehlasovali, budou brzy všechna tato ustanovení účinná. Zůstanou-li poslanci u svého původního přesvědčení, zákon potřebných 101 poslaneckých hlasů nezíská a bude si možno úlevně oddechnout od normy, která diskriminaci neodstraňuje, zato však posiluje moc státu a toho ze státem zaregistrovaných partnerů, který spíše než dohodu a dobrovolnost chce ve svém partnerském vztahu uplatňovat donucení soudní mocí. Nevěřím tomu, že po seznámí se s obsahem tohoto zákona lze upřímně naléhat na jeho přijetí.

Alternativní vztahy netřeba registrovat

Jiří Payne

poradce prezidenta republiky

Lidstvo od nepaměti dobře ví, že mezilidské vztahy mohou mít různé formy, jako je tlupa, smečka, bratrstvo, komuna, řeholní řád, polygamní společenství. Ze všech reálně existujících a teoreticky myslitelných vztahů prohlásilo po tisíciletích zkušeností jeden z nich za privilegovaný: manželství muže a ženy. Svět rozdělený na mužskou a ženskou sféru spojuje rodina do jednoho celku. Poskytuje prostor pro psychickou oporu jinak pro každého z manželů. Z odlišných bytostí, z muže a ženy, které dohromady tvoří člověka, vytváří rodina prostor pro zrození a růst dětí. Samotné slovo rodina napovídá, že to je instituce vztahující se k rození. Dvojí odlišný pohled na svět nabízí dětem bezpečné zázemí nutné pro pevnou orientaci. Pouze tomuto jedinečnému vztahu byla vyjádřena veřejná podpora.

Proč je mylný argument, že musíme přijmout zvláštní zákon, když homosexuální partneři existují? V dějinách lidstva přinejmenším stejně dlouhou dobu existuje také cizoložství. A nevyplývá z toho nutnost přijímat zákon o registrovaných milenkách či zákon rodinných trojúhelnících, natožpak dávat jim možnost dědit a či společně čerpat sociální podporu. Zato však patřilo ke kavalířské slušnosti postarat se o milenku v případě nouze.

Víme, že to vše se může v životě přihodit, ale moudrý stát a moudrý zákonodárce ví, že pravomoc legislativy je omezená a některé oblasti přenechává obyčejné slušnosti, morálce a nepsaným zásadám. Musí si pokorně přiznat, že je mnoho oblastí, které nelze legislativně upravovat.

Všichni víme, že islám umožňuje manželské soužití jednoho muže až se čtyřmi ženami. Jsou dokonce země, kde to je právně zakotveno. Ani z toho nelze odvozovat nárok na uzákonění takového soužití v České republice!

Kdybychom připustili, že homosexuální menšina může vyvodit ze své existence právo na rovné postavení vůči rodině, musíme stejné právo přiznat i muslimům, mimomanželským milenkám a milencům, manželským trojúhelníkům či víceúhelníkům a všem dalším. Říkáme tím, že stát nesmí poskytnout zvláštní postavení žádné skupině splňující společné znaky. V této rovnostářské logice pak musíme buď zrušit příspěvek na dítě, nebo jej dát i bezdětným občanům. Podobně při podpoře postiženým a všude jinde.

Evropská civilizace naproti tomu vyznává: přestože víme, že existuje nevěra, že existuje zrada v partnerských vztazích, že existují jiné možnosti jak si uspořádat vztahy, jsme přesvědčeni, že rodina je jedinečná a zvláštní společenství, které nemá alternativu. Na tom nic nemění ani klesající počet zdravých fungujících rodin!

Předložené legislativní zpracování si ostentativně klade za cíl vytvořit alternativu k rodině. Pro ty, kdo vnímají jedinečnost rodiny, je jejím popřením: nelze postavit alternativu k jedinečnosti, aniž bychom tím jedinečnost nepopřeli. Stav člověka doposud uváděný jako ženatý/vdaná nebo svobodný/svobodná má být navrženým zákonem rozšířen ještě o stav registrovaný/registrovaná. Proč by ve stejné rovnostářské logice pro další menšiny neměl existovat stav vysvěcený, řádový bratr-řeholník, řádová sestra-řeholnice, starý mládenec, stará panna, islámský manžel/několik islámských manželek a manžel/manželka+milenka a manžel+milenec/milenka (kdoví, zda to dokonce není většina). Jaký je důvod, aby se zvýhodněné právo dědit nevztahovalo na milenky, mají-li ho mít registrovaní partneři?

Podle církevního učení je manželství svátostí, zatímco kněžské svěcení či řeholní slib, ač jsou to konkurenční alternativy rodiny, svátostí nejsou.

Návrh postavit homosexuální vztah na roveň s rodinou není neutrální. Pro některé občany je urážkou filosofického přesvědčení a náboženského vyznání, útokem na hodnoty, na kterých vyrostla evropská civilizace a česká státnost.

Není náhodou, že s pojmem rod a rodina se v průběhu věků spoluutvářel i pojem státnost. Stát není jen právní konstrukcí, jak jej definují teoretikové. Státnost v sobě zahrnuje hodnoty, které mají smysl pouze tehdy, jsou-li doprovázeny tradicemi rodovými a rodinnými. Vojáci, kteří obětují svůj život za vlast, nemají na mysli nějakou právní konstrukci, ale své rodiny a jejich bezpečí, generace předků a potomků. V opačném případě je státnost mrtvá. Možná není jen náhodnou koincidencí, že rozpadající se rodinná instituce spadá v historii často do stejného období se zánikem civilizací.

Homosexuálové požívají lidské důstojnosti rovnoprávně se všemi dalšími osobami a nesmí být nijak diskriminováni. Náš právní řád poskytuje dostatek možností, jak se diskriminaci bránit. Těm 62% občanů, kteří jsou pro cosi, co se týká homosexuálů, rozumím tak, že je považují za rovnoprávné občany. Jaká část z nich jsou opravdoví stoupenci právě této podoby legislativní úpravy, z níž plyne nárok na rovnoprávnost mnoha jiných skupin, troufám si říct, že nikdo nezkoumal.

(14. 2. 2006)

Cui bono?

Tomáš Haas

poradce prezidenta republiky

Komu pomůže zákon o registrovaném partnerství? Koho naopak poškodí? Je pravdou, že zákon pomůže stejnopohlavním partnerům, a nepoškodí nikoho, jak tvrdí jeho navrhovatelé a obhájci?

Zákon byl navržen skupinou poslanců ve které byli zastoupeni členové a členky všech parlamentních stran, kromě KDU-ČSL. Anna Čurdová (ČSSD), Jitka Kupčová (ČSSD), Taťána Fischerová (US-DEU), Kateřina Dostálová (ODS), Lucie Talmanová (ODS), Kateřina Konečná (KSČM), Zdeňek Jičínský (ČSSD), Vladimír Doležal (ODS), Pavel Svoboda (US-DEU), Vlastimil Ostrý (US-DEU) a Vladimír Koníček (KSČM).

Pánové poslanci a paní poslankyně bohužel vyprodukovali legislativní zmetek. Proč, je-li zákon tak potřebný, že se stal předmětem dopisu pana premiéra prezidentovi, jej nepředložila vláda, jejíž legislativní rada by pravděpodobně vychytala alespoň ty největší a nejnápadnější chyby, nevíme. Pravděpodobné je, že nepovažovala přijetí zákona, který by řešil otázky vztahu stejnopohlavních párů za prioritu. Prioritou se zákon pro pana premiéra stal až tehdy, kdy mohl posloužit jako další téma jeho trvajícího konfliktu s prezidentem. Abych ale byl k panu premiérovi spravedlivý, nebyl jediným politikem, který ucítil náhlou potřebu psát prezidentovi, stejnou urgenci pocítil například i místopředseda ODS, pražský primátor Bém, a od prezidenta se „zásadním způsobem“ distancuje i další prominentní člen ODS, poslanec Evropského parlamentu Zahradil.

Domnívám se, že není pravdou, že zákon pomůže svým subjektům, stejnopohlavním partnerům, a nepoškodí nikoho. Poškodí mnoho dalších skupin i jednotlivců a spolu žijících párů, bez ohledu na jejich pohlaví. Poškodí společně žijící partnery, jejichž soužití není primárně motivováno jejich sexuální orientací. Poškodí je proto, že vytváří institut jakéhosi náhradního manželství, ze kterého je zároveň vylučuje na základě jejich sexuální orientace. Poškodí ale paradoxně hlavně ty, pro jejichž benefit byl navržen.

Nepochybuji o tom, že jeho autoři byli motivováni ušlechtilou snahou pomoci diskriminované menšině. Je ale zákon skutečně takovou pomocí?

Je zde něco, co může být napraveno legislativním aktem státu? Obsahuje náš právní řád nějaké diskriminační zákony či předpisy? Pokud ano, proč je nezrušíme, nebo neupravíme tak, aby reflektovaly Ústavu a Základní listinu práv?

Místo toho se autoři rozhodli řešit neexistující „problém“ návrhem nového zákona, který zřizuje zcela novou instituci, instituci, jíž zákon nedává žádnou funkci, žádný obsah, žádný účel. Nic takového v zákoně nenajdeme, tam kde například u zákona o rodině nalezneme hned v jeho prvních paragrafech důvod, proč stát pro instituci rodiny zvolil cestu zákonné úpravy, nalezneme u navrhovaného zákona jen toto:

Hlava I - Obecné ustanovení - § 1 Registrované partnerství je trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným tímto zákonem (dále jen „partnerství“). Partnerem se v tomto zákoně rozumí osoba, která uzavřela partnerství.

Proč musíme řešit zákonem cosi, co sám zákon nedokáže definovat, je pouze zdánlivě nejasné. Musíme to řešit proto, že jak píše jeho autoři v důvodové zprávě: *„Předkladatelé věří, že tento zákon bude mít příznivé sociální dopady, neboť bude jasným signálem, že spolu žijící páry stejného pohlaví jsou plnoprávními a nediskriminovanými členy společnosti.“*

Lapidárně je důvod pro přijetí zákona vyjádřen Filipem Makušem v článku „Skákání o dvou tyčích“ (Britské Listy 23. 12. 2005): *„Zkrátka se může, co se nesmělo: být homosexuálem bez bázně a hany. Schválení návrhu o registrovaném partnerství má společenský význam v prolomení a rozprášení jednoho tabu.“*

Bohužel ani pan Makuš, ani nikdo jiný dosud nevysvětlil, proč se náhle „může co se dříve nesmělo“. Nevím o žádném zákoně, který by homosexuální vztah zakazoval. Pokud jde o potřebu mít to „vytesáno do kamene“, poukázal bych pochybovače na Základní listinu práv, část naší ústavy. Diskriminace je v ní zcela jasně zakázána. Potřebujeme zákon, který by jednoznačně ústavně nepřipustnou a zakázanou diskriminaci znovu deklaroval? Můžeme očekávat nové zákony, které budou stejně „jasným signálem“, že například Židé, Rómové, nebo příslušníci jiných menšin, jsou „plnoprávními a nediskriminovanými členy společnosti“? Antisemitismus a nenávisť k Rómům u nás nepochybně stále existuje, bez ohledu na Ústavu a platné zákony. Tyto jevy, stejně jako homofobie nezmiří jen proto, že přijmeme další a další sebelépe míněné zákony. Stát může projevy rasismu nebo intolerance trestat, nemůže je ale legislativou vymýtit. Nelze

zákonem nařídit, že ode dneška budeme všichni tolerantní a plní lásky k bližnímu. Stát může jen trestat ty, kdo tolerantní nejsou, a kteří se dopustí nenávisť motivovaných trestných činů.

Předkladatelé zákona ale ve své touze pomoci „diskriminované skupině“ zašli tak daleko, že ve skutečnosti poskytli homofóbům nečekanou pomoc.

Zákon vytváří identifikovatelnou, svou sexuální preferencí definovanou skupinu „registrovaných partnerů“ – čti homosexuálů či lesbiček. Zákon ukládá dokonce povinnost, aby jejich příslušnost k této skupině byla označena v jejich osobních dokladech (§ 38 – Partnerství se zapisuje na místo rodinného stavu v občanském průkazu partnera a v jiných veřejných listinách, ve kterých je rodinný stav uváděn).

Ze znění zákona vyplývá, a důvodová zpráva specificky stanovuje, že se jedná o homosexuální páry.

Veřejně se hlásit k jakékoliv skupině, ať už etnické, náboženské či podle sexuálních preferencí je právem každého občana a stát mu v tom nesmí bránit. Nikdy se to ale nesmí stát nařízením státu, stát nesmí své občany podle takovýchto kritérií rozlišovat a jejich příslušnost v těchto skupinách označovat v jejich osobních dokladech. V osobních dokladech už proto dávno není vyznačována národnost nebo náboženství. Zda se občan chce či nechce k příslušnosti k jakýmkoliv takovýmto skupinám či menšinám hlásit, je jeho soukromou věcí, není to ale, a nesmí se to stát věcí státu, stát nesmí své občany podle takovýchto kritérií identifikovat, a dokonce je takto označovat ve veřejných listinách či je jako příslušníky menšin jinak označovat.

Sám stát doufejme nebude tuto informaci zneužívat, ale kdokoliv, komu se držitel průkazu bude muset identifikovat, policista, bankovní úředník, zaměstnavatel, státní úředník, ti všichni budou mít „státem ověřenou“ informaci o sexuální preferenci držitele občanského průkazu. Doufat, že ji nikdo nezneužije, není realistické. Pokud to bude jedna z prvních informací, kterou se například potencionální zaměstnavatel o držiteli „omarkovaného“ občanského průkazu dozví, nebude pro něho těžké jej odmítnout. To, že homofobie není fikcí, že stále přežívá, je zřejmé i navrhovatelům zákona, kteří o ní hovoří v důvodové zprávě. Dokonce ji uvádějí jako jeden z hlavních důvodů, které je k návrhu zákona vedly. Bohužel jejich zákon dává právě těmto homofóbům do rukou velmi silnou zbraň. To asi nebyl úmysl navrhovatelů, ale prozrazuje to, že jejich návrh je nedomyšlený, že

má závažné nedostatky, a že velmi pravděpodobně budou jeho dopady na jeho subjekty v mnoha případech negativní.

Zákon který připouští a dokonce nařizuje něco takového, poškozujíc nás všechny, bez ohledu na naše sexuální preference. Poškozuje náš právní řád, vnáší do něj diskriminační prvky a nástroje pro diskriminační zacházení s menšinami. Něco, co do žádného právního řádu nepatří, něco o čem jsme se domnívali, že to navždy zmizelo v historii, jako žluté Davidovy hvězdy. To není přehnané srovnání, pro homofóby budou mít ty záznamy v občanském průkazu stejnou hodnotu, jako měly pro antisemity právě ty hvězdy.

Má zákon zvyšovat prestiž homosexuality?

Petr Mach

poradce prezidenta republiky

Zákon o registrovaném partnerství prý nikomu neublíží a homosexuály potěší. To je prý dostatečně liberální argument pro jeho podporu. Není. Za prvé není pravda, že zákon nikoho nepoškodí, a za druhé není pravda, že účelem zákonů je někoho potěšit.

Na podporu první teze uvedu jeden příklad. Navržený zákon stavi zaregistrovaného partnera na roveň manžela/manželky z hlediska občanského práva. To znamená mimo jiné, že partner je dědicem v první linii – bude tedy dědit majetek zemřelého na úkor příbuzných zemřelého. Zákon je tedy na úkor dětí, rodičů a sourozenců.

Výše uvedený příklad dědictví – jeden drobný právně-ekonomický důsledek – navrženého zákona o registrovaném partnerství se může zdát jako marginální. A vskutku – jde o marginální důsledek. O ten patrně navrhovatelům ani tak nejde.

Jde o zvýšení prestiže

Pravdou totiž je, že cílem navrženého zákona je něco úplně jiného. Každý dobře ví, že diskriminace homosexuálů v naší zemi neexistuje. Každý bod zákona, až na výše uvedený vyšší podíl na dědictví, lze totiž již dnes ošetřit smluvně, a to dokonce jednodušeji, než jak to předpokládá navržený zákon! Ať se dva, když se mají rádi, zaváží smluvně k vyživovací povinnosti. Ať platí doživotně bývalému partnerovi výživné, až se přestanou mít rádi, i bez zákona! Jasně je jedno – diskriminace homosexuality u nás neexistuje a pokud zákon neprojde, nikdo v této zemi nebude zkrácen na svých právech.

O co tedy navrhovatelům jde? O jediné – o zvýšení statutu homosexuality ve společnosti. Nejde totiž o legalizaci homosexuality, ta je legální, ale o zvýšení společenského uznání. K tomu ale zákon nemá sloužit. Zastánci homosexuality mohou různými formami přesvědčovat společnost, že homosexualita není zavrženíhodná nebo že si dva mladí lidé stejného pohlaví, kteří se drží za ruce, zaslouží sympatie kolemjdoucích. Je ale fatálním omylem domáhat se takového uznání skrze zákon.

Je spousta druhů zábavy a forem lidského chování, které nemají plné pochopení ve společnosti. To ale není důvod o nich dělat zákon.

Manželství není kodifikovanou smlouvou proto, aby byl zvýšen status standardního sexuálního vztahu ve společnosti. Státu koneckonců do sexuálních vztahů lidí nic není. Kodifikace manželství má jiný důvod – je formou právní ochrany dětí.

Pandořina skříňka adopce dětí

Tím se dostáváme k dalšímu bodu. Zákon zakazuje registrovaným partnerům adopci dětí.

Proč navrhovatelé zakázali adopci registrovaným partnerům? Protože si adopce nepřejí? Nikoliv! Protože se báli, že by jim to neprošlo, ani u veřejnosti, ani u zákonodárců.

Osvojení dětí je v zákoně nicméně zakázáno tak, že může být snadno napadeno jako diskriminační. Jakmile bude zákon jednou schválen, nejenže může být zákaz adopcí záhy zpochybněn Ústavním soudem, ale každá další jeho úprava (včetně odstranění zákazu adopcí) bude legislativně mimořádně snadná. Zatímco nyní se o zákonu jako takovém obsáhle diskutuje na všech úrovních legislativního procesu, jakákoliv extenze zákona může projít velmi nenápadně. Bude snadné „vpašovat“ „vypuštění § 13, odst. 2 zákona XY/2006“ do novely zákona o odpadech v pátek odpoledne.

Navíc, zákon sice zakazuje adopce (osvojení), ale nebrání svěřeni dítěte do pěstounské péče osobě, která má uzavřené registrované partnerství, a pěstounská péče je skoro totéž jako adopce. I to by si měli zákonodárci uvědomit.

Homosexualita není ani trestná ani diskriminovaná a na libovolný typ soužití není potřeba zákon. Dokonce ani dnešní legislativa nebrání svěřování dětí do pěstounské péče homosexuálů. O to ani nejde. Homosexualita je v naší zemi čistě záležitostí etiky a vkusu a tak by to mělo zůstat. Odmítnutí zákona znamená pouze konstatování, že manželství má zcela jiný základ a účel a že nemůže být smyslem zákonů zvyšovat něčí status.

(zkrácená verze článku z Hospodářských novin 17. 2. 2006)

Homosexualismus jako státní ideologie

Ladislav Jakl

tajemník prezidenta republiky

Debata o registrovaném partnerství homosexuálů bývá prezentována jako spor mezi tolerantními a svobodomyšlnými stoupenci s nepřejícími a předsudečnými oponenty. Chci vysvětlit, že odpůrcem může být i zastánce svobody jednotlivce a přesvědčený antistatista.

Tvrdím, že skutečný zastánce minimálního státu, který nemá ambice dirigovat soukromí občanů, může registrované partnerství obhajovat pouze omylem. Daleko spíše si umím od takového člověka představit racionální zpochybnění institutu manželství. A vůbec nemám na mysli nějaké zastánce „volné lásky“ či teorie o přežilé funkci rodiny, ale spíš zastánce myšlenky, že k dobrému rodinnému životu není nutné razítko a dozor státního úředníka. Rodina i manželství tu přece byly dávno před státem a teorie, že rodina je základ státu, je jen produktem zvrácené myšlenky, že stát je střechou nad vším lidským bytím.

Co to je manželství? V současné společenské a právní realitě je to vztah muže a ženy, oficiálně stvrzený státem. Je to tedy druh veřejné instituce. Stát stanovuje podmínky, při jejich splnění dává tomuto vztahu jistá privilegia a také určuje mnoho pravidel, kterými se vztah musí řídit, včetně pravidel pro jeho ukončení. Jen stát může vztah mezi dvěma lidmi, který dříve uznal za svou instituci a tak ho postátnil, oficiálně zrušit.

Počet partnerů žijících bez potřeby udělat ze svého vztahu státní instituci roste. Netvrdím, že je to trend pozitivní. Spíše je mnoho důvodů se domnívat, že dobrý není. Je ale reálný. Rozhodně nelze zjednodušeně říci, že vztah mezi dvěma lidmi, který není učiněn státní institucí, musí být méně stabilní, vyzařovat méně lásky či být menší zárukou pro děti. Lidé, kteří se takto rozhodnou žít, jsou dospělí a sami porovnají výhody a nevýhody svého rozhodnutí.

Umím si představit, že zásadový liberál bude navrhopvat cosi jako „privatizaci“ manželství, jeho odluku od státu a tím vlastně zrušení manželství jako státní instituce. Rozuměl bych liberálovi, který by hlásal: co je státu do intimního svazku dvou lidí! Zájmy dětí přece umí stát ochránit i jinak a dělat to musí už kvůli velkému počtu dětí vyrůstajících dnes mimo

manželství. Liberál může směle tvrdit, že stát nemá poskytovat intimnímu vztahu privilegia a na oplátku tím získávat právo strkat nos do tohoto privátního hájemství.

V dnešní společnosti takový liberál asi neuspěje, protože jeho oponenti budou oprávněně říkat, že je v naší tradici, aby instituce rodiny a manželství požívala zvláštních výsad a aby se stát k nim nechoval neutrálně. Liberál ustoupí, ale bude si myslet své. V každém případě pro něj vztah dvou lidí jako státní instituce nemůže být samozřejmostí. Bude stále vyžadovat od svých odpůrců argumenty, že to tak musí být.

Proto vůbec nechápu, že lidé, kteří se označují za liberály, pro které je stěží dost argumentů pro zachování státního manželství, bez mrknutí oka vidí dost argumentů pro vznik nové státní instituce: registrovaného partnerství homosexuálů. Vždyť zde musí těch argumentů být nutně ještě méně, ne?

U partnerství homosexuálů už prostě dostatek argumentů, aby se stát ztotožnil s privátním vztahem dvou lidí, privilegoval ho a péči o něj učinil jedním ze smyslů své existence, být nemůže. Nepochopím „liberála“ který říká, že je třeba privilegia ne zrušit, ale naopak dál rozšířit. Člověk, který chce současné právní uspořádání posunout k většímu důrazu na svobodu jednotlivce a dál od státního dirigismu, by logicky neměl požadovat zavedení registrovaného partnerství homosexuálů, ale když už by chtěl něco na současném stavu něco měnit, měl by jít směrem přesně opačným.

V problému tzv. registrovaného partnerství vůbec nejde o diskriminaci či nějaká práva. Jde o privilegaci a institucionalizaci jistého typu vztahu. Stát se prý k takovému intimnímu vztahu nemá chovat neutrálně, ale má ho vyzdvihnout mezi své instituce. Neexistuje ale žádné právo na to, aby kterýkoli vztah ryze intimního a soukromoprávního charakteru byl uznán za státní instituci, státem privilegovanou, propagovanou (a také v mnohém svazovanou). Pro stoupence svobody neexistuje žádný důvod, proč se má stát identifikovat s vybranými druhy soužití lidí.

V tomto problému nejde o homosexuály a jejich práva. Jejich jakoukoli diskriminaci je třeba odmítnout. Zde jde o homosexualismus, tedy o ideologii, která by se ráda stala jakýmsi státním náboženstvím bez odluky. Odmítat tuto ideologii je dnes riskantní, protože již dávno existuje nejen homofobie, ale – jak se zdá – také heterofobie, namířená proti všem kritikům ideologie homosexualismu a nasazující jim psí hlavu netolerance.

(kratší verze vyšla 26. 1. 2006 v MFD)

Chybná logika zákona o registrovaném partnerství

Oldřich Kužilek

konzultant a bývalý poslanec

Celá logika zákonů o registrovaném partnerství je vykloubená. Původním, tradičním, rituálním a archetypovým obsahem právní úpravy manželství, zejména v rovině dědické, daňové, v rovině vzájemného zastupování atd. je nadstandardní *zvýhodnění* jako *odměna* za nejdůležitější funkci při přežití biologického rodu, tj. plození dětí. V přirozenosti úpravy manželství je tedy princip nerovnosti mezi všemi ostatními typ vztahů, když jen tento jediný plní tuto nejdůležitější funkci. Jako nadstandardní se u manželství upravují nejen aspekty daňové, dědické ad., ale stát na sebe ve velké části úpravy manželství bere roli toho, kdo svou mocí prosadí i *morální závazky*, plynoucí ze vztahu, jako je vyživovací povinnost, povinnost přiměřeného příspěvku na společnou domácnost atd.

Návrhy zákonů o registrovaném partnerství jsou však koncipovány z hlediska rovnosti všech vztahů, která ale s jádrem věci nemá vůbec nic společného.

Skutečným obsahem normy o partnerství tedy může být jen odstraňování nejvýraznějších nerovností, které v životě vysoce organizované společnosti vznikají ve vztahu k veřejné správě. Neměly by se tedy upravovat vzájemné vztahy partnerů, jako je vyživovací povinnost či dědictví, které lze upravit smluvně. K úpravě by se mělo sáhnout jen tam, kde by orgány veřejné správy či jiné subjekty nemohly (nesměly) takové smluvní úpravy respektovat. Dobrým příkladem je právo na informace o zdravotním vztahu. Zákony by však měly jen upravit zvláštní právo nechat si do občanského průkazu nebo jiného dokladu zanést potvrzení o tom, že partner trvale zplnomocnil druhého partnera.

Návrh však namísto smluvní úpravy zajišťuje určitému typu vztahu (mezi spoustou jiných, v zásadě dost podobných vztahů) *výsadu* – a sice, že stát se bude starat o naplnění některých vzájemných morálních závazků. Návrh také přenáší na partnerství část majestátu, který přísluší manželství ze zcela jiných, nepřenosných důvodů.

Zákon by se tedy měl jmenovat např. O odstranění některých nerovností při soužití osob stejného pohlaví, a měl by být zaměřený pouze na těch

několik jednotlivostí, kde by smluvní úprava mezi dvěma partnery nepřiměřeně narážela na protikladnou právní úpravu.

Nevyváženost předloženého návrhu

Pominu-li pochybnosti o hlubším oprávnění jakéhokoli státem formalizovaného partnerství, je především třeba upozornit, že předložený konkrétní návrh je oproti úpravě manželství velmi nerovnovážný při stanovení toho, co tento vztah znamená a jaké má mít atributy (jeho obsah), a toho, co z něj plyne v rovině práv a povinností. Vztah partnerství je oproti manželství popsán zcela bezobsažně, zákon po u něj nepředpokládá ani nepožaduje žádné atributy, je to vlastně jen jakýsi obal či součinnost bez náplně. Ale v rovině práv a povinností, tedy, co z tohoto vztahu má plynout, je zákon stejně rozmáchlý jako úprava manželství. Dokonce jde až tak daleko, že zakládá partnerovi nabytí plného nájemního vztahu po zemřelém partnerovi.

Návrh je proto mimořádným projevem nízkého materialismu, který rezignuje na jakýkoli hlubší obsah zákonem upravované skutečnosti. Již jen proto by bylo na místě předložený zákon zamítnout.

Komicky pak působí mechanické přejímání atributů týkající se manželství i tam, kde se podobná situace v partnerství zásadně odlišuje, anebo kde předkladatelé partnerství upravili jinak. Například pro zrušení partnerství (obdobu rozvodu) se předkladatel úzkostlivě vyhýbá formulacím, požadovaným u manželství: „trvalý rozvrat, že nelze očekávat obnovení manželského soužití“. Pro partnerství postačí, že „partnerský vztah již fakticky netrvá“ (§ 16). Avšak o pár ustanovení dříve ještě předkladatel tuto povrchnost asi nepředpokládal a proto pro účel vyživovací povinnosti mezi „rozvedenými“ partnery hřímá s použitím ustanovení o manželství:

*Bývalému partnerovi, který se **na trvalém rozvratu společného vztahu nepodílel** a jemuž byla zrušením partnerského vztahu způsobena závažná újma, může soud přiznat proti druhému bývalému partnerovi až na dobu tří let od zrušení partnerského soužití výživné.*

Tato komičnost by se dala vystihnout přirovnáním k domorodcům, kteří neznají logiku letadla, napodobují ho z plechovek a beden jako kultovní předmět k uctění létajících bohů.

Celkově tedy lze říci, že v pojetí předloženého návrhu je partnerství jen jakési velmi ledabylé manželství, a to ledabylé jak co do obsahu, tak – a to je nebezpečné stejně – co do právní úpravy.

Chybí účel partnerství

Zatímco v zákoně o rodině je v definici manželství hned jako druhý odstavec uvedeno, o co v něm jde, jaký je jeho účel:

§ 1 (1) *Manželství je trvalé společenství muže a ženy založené zákonem stanoveným způsobem. (2) Hlavním účelem manželství je založení rodiny a řádná výchova dětí.*

Zákon o partnerství se uvedení jakéhokoliv účelu vyhýbá, ačkoliv by jistě mohl stanovit účel jiný, než výchovu dětí, například vytvoření prostředí blízkého rodinnému, solidaritu, ba dokonce vzájemné uspokojování sexuálních potřeb (takto explicitní formulaci se úprava manželství může vyhnout právě díky odkazu na založení rodiny a výchovu dětí, což je vyjádření, které však v sobě uspokojování sexuálních potřeb obsahuje).

§ 1 (1) *Registrované partnerství je trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným tímto zákonem (dále jen „partnerství“).*

(2) *Partnerem se v tomto zákoně rozumí osoba, která uzavřela partnerství.*

Návrh se vyhýbá jakékoli hodnotě, která by partnerství samo i jeho ocenění společností ospravedlňovala. Vyhýbá se dokonce nepochybnému faktu, že předpokládaný obsah partnerství je soužití osob stejného pohlaví v zásadě se sexuálním obsahem. Díky vyprázdněnosti pojmu partnerství tak není jisto, zda jeho předpokládaný obsah nebude široce zaměřován za snadno využitelný chladný instrument k získávání různých výhod a zisků (např. nájem bytu).

Nezodpovědnost

Hlubokou a zásadní chybou předloženého návrhu je, že ve skutečnosti vůbec nepředpokládá, že by partneři měli žít spolu. Plyne to z mnoha ustanovení, které se obdobně v zákoně o rodině vztahují k existenci manželství (např. pro rozvod manželství je požadováno, že více než 6 měsíců manžele nežijí spolu), ale v návrhu partnerství požadovány nejsou.

Jestliže by za legitimní účel partnerství bylo považováno vytvoření jakési polo-rodiny a určité sociální stabilní jednotky, tedy rodinného prostředí bez dětí, pak není jasné, proč – podobně jako po snoubencích vstupujících do manželství – zákon nepožaduje prohlásit, že navzájem znají svůj zdravotní stav a že zvážili úpravu budoucích majetkových vztahů, uspořádání budoucího bydlení a hmotné zajištění partnerů po uzavření partnerství. Tím

se připouští mnohem méně zodpovědný vstup do partnerství. Důsledky této právně předvídané nezodpovědnosti nejsou jen morální, ale vytvoří právně těžce řešitelné okolnosti vymáhání některých vzájemných povinností (vyživovací atd.) anebo zrušení partnerství.

Snoubenci jsou povinni předložit stanovené doklady, jakož i prohlásit, že jim nejsou známy okolnosti vylučující uzavření manželství, že navzájem znají svůj zdravotní stav a že zvažili úpravu budoucích majetkových vztahů, uspořádání budoucího bydlení a hmotné zajištění rodiny po uzavření manželství.

Pravděpodobně se tak též naznačuje, že se v budoucím zákonu o rodině má i stran manželství přistoupit k dalšímu zjednodušení a banalizaci vstupu do manželství.

Paradox zákazu partnerství mezi příbuznými

Velmi zajímavým paradoxem je zákaz partnerství pro osoby navzájem příbuzné v linii přímé a sourozence. Takový zákaz má v rovině manželství jeden z nejhlubších kulturně antropologických důvodů, daný vyšší pravděpodobností nežádoucí genové mutace a degenerace při plození dětí v příbuzenstvu. Zákaz je dán také tím, že ve vztahu rodičů a dětí nelze předpokládat plně svobodný projev vůle, to se však netýká sourozenců. Přenést tento prvek do úpravy partnerství je na jedné straně zcela nesmyslné (vlastně jen estetické), na druhé straně je asi předzvěstí budoucí snahy, aby i stejnopohlavní páry mohly pomocí různých genových technik plodit děti. Z obavy před genovou mutací (která by tak náhle vstoupila do hry) pak předkladatelé raději zakazují příbuzenské partnerství již nyní.

Zajímavé je, že v úpravě partnerství však nenajdeme zákaz odpovídající zákazu při vstupu do manželství, aby do partnerství vstoupily osoby v příbuzenství založeném osvojením.

Manželství nemůže být uzavřeno mezi předky a potomky a mezi sourozenci; totéž platí o příbuzenství založeném osvojením, pokud osvojení trvá.

Důsledky bezobsažnosti právního vztahu

Vyprázdňenost navrhovaného partnerství je patrna ze srovnání pasáží o vzájemných vztazích mezi manžely a partnery:

Zákon o registrovaném partnerství: Hlava IV – Povinnosti a práva partnerů: Partneri mají v partnerství stejné povinnosti a stejná práva. O záleži-

tostech partnerského soužití rozhodují oba partneři společně; nedohodnou-li se v podstatných věcech, rozhodne na návrh některého z nich soud.

Zákon o rodině: Hlava III – Vztahy mezi manžely – Muž a žena mají v manželství stejná práva a stejné povinnosti. Jsou povinni žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat svoji důstojnost, pomáhat si, společně pečovat o děti a vytvářet zdravé rodinné prostředí.

Nejde jen o deklaratorní popis a morálku, ale o vyjmenování potřebných atributů, aby manželství bylo obecně a právně respektované. U partnerství se asi nic takového nepředpokládá. To však také znamená, že bude mnohem těžší prokázat, že partnerství neplní svoji funkci. To bude důležité pro naplnění podmínek pro zrušení partnerství:

Soud rozhodne o zrušení partnerství na návrh jednoho z partnerů, prokáže-li žalobce, že partnerský vztah již fakticky netrvá.

I tehdy, pokud si partneři již nebudou pomáhat, žít spolu, respektovat svoji důstojnost a být si věrni, to dle navržené normy ještě nemusí znamenat, že vztah již fakticky netrvá.

Stejně tak se vyprázdněnost pojmu partnerství projeví, až bude uplatněn § 11:

*Bývalému partnerovi, který se **na trvalém rozvratu společného vztahu nepodílel** a jemuž byla zrušením partnerského vztahu způsobena závažná újma, může soud přiznat proti druhému bývalému partnerovi až na dobu tří let od zrušení partnerského soužití výživné...*

Není jasné, jak bude soud posuzovat podíl na trvalém rozvratu společného vztahu, když nejsou ani naznačeny atributy, které je třeba dodržovat, aby nedošlo k rozvratu.

Zneužitelnost partnerství

Úprava nájemního vztahu v sobě skýtá možnosti zneužití. Cestou navrženého partnerství lze převést právo nájmu na dalšího bez souhlasu pronajímatele tak, že nový nájemce vstoupí do partnerství s dosavadním nájemcem, ten se odstěhuje (zákon nepředpokládá, že partneři mají žít spolu), a dokud není partnerství zrušeno, má nový nájemce stejná práva jako předchozí.

Dále lze cestou navrženého partnerství plně získat právo nájmu v případě smrti dosavadního nájemce. Nic nebrání (zejména při vyprázdněnosti pojmu partnerství), aby kterýkoliv stařeček či stařenka byli osloveni kterýmkoli svobodným zájemcem o nájem bytu, za finanční odměnu či bez

ní uzavřeli partnerství, a po smrti partnera se druhý partner stává plnohodnotným nájemcem, aniž by k tomu pronajímatel mohl cokoli podatknout.

Stejně jako u nájmu se návrhem významně rozšiřuje prostor pro nekalá jednání, zaměřená na získání dědictví cestou falešně vytvořených příbuzenských vztahů či ovlivnění závěti. Vedle sňatkových podvodníků se tak nutně vyrojí nová sorta – partnerští podvodníci. Právě díky vyprázdněnosti pojmu partnerství není jisto, zda jeho předpokládaný obsah – soužití osob stejného pohlaví v zásadě se sexuálním obsahem – bude dostatečnou překážkou, aby nebylo rozsáhle využíváno jako inertní instrument k vytváření různých zvýhodnění a zisků.

O jedné bigotnosti

Pavel Bratinka

konzultant a bývalý poslanec

Poslanci ročně projednávají stovky zákonů. Při tomto tempu je obtížné očekávat, že u všech z nich jsou si vědomi důsledků jejich schválení. U návrhu zákona o registrovaném partnerství, který byl právě propuštěn do třetího čtení, by plné vědomí toho, co činí, bylo mimořádně žádoucí.

Při debatách o registrovaném partnerství padají na adresu odpůrců ostrá slova o jejich bigotnosti či netoleranci, jako by celý problém byl v tom, zda budeme, či nebudeme něco tolerovat, tj. zda budeme, nebo nebudeme nějaké lidi pronásledovat za jejich chování. To je ale naprosto lživý argument, neboť zájemci o registrované partnerství od nás nežadají, abychom je nechali na pokoji, ale něco naprosto jiného, a sice abychom jejich vztahům poskytli stejné společenské a právní uznání, jaké dosud poskytujeme manželstvím! Řečeno brutálně – nežadají od nás, abychom po nich neházeli kamením, protože to neděláme, ale abychom jejich vztahu dali stejné společenské postavení a prestiž, jako dosud dáváme pouze manželství. Existují dva důvody, proč bychom to udělat neměli.

Uvedu nejdříve ten méně závažný, byť stále dost závažný na to, aby každá společnost, která nechce spáchat sebevraždu, se jím řídila: oslabení již tak podvrácené instituce manželství.

Manželství dvou osob opačného pohlaví bylo snad ve všech společnostech, které kdy něco znamenaly, ctěno a podporováno. Nebylo tomu ale proto, že by se lidé nechávali uchvátit tím, že se nějací dva jedinci mají rádi, a proto si zasluhují úctu a výhody, ale jen a jen proto, že manželství bylo nenahraditelné z hlediska přežití dané společnosti. Žádný jiný sekulární důvod pro privilegování soužití nějakých osob neexistoval a neexistuje. Nešlo samozřejmě jen o biologické rození dětí, ale hlavně o jejich dlouholetou výchovu v dobách, kdy sama – a samonosná – erotická vášeň dávno vyrchala. Kdo by však chtěl popřít, že stabilní manželství vyžaduje od obou manželů velkou dávku sebezáporu a obětavosti? Morální a právní podpora byla a je instituci manželství poskytována právě proto, aby manželům jejich poslání co nejvíce ulehčovala.

Poskytnutím části nebo celého právního a společenského uznání partnerských vztahů osob stejného pohlaví dojde k fatální devalvaci uznání původně poskytovanému pouze manželům. Jistě, existují mnohá manželství lidí nadprůměrně morálně pevných – člověk je v pokušení tyto lidi nazvat disidenty vůči režimu oslavujícímu egoismus – která i bez této podpory obstojí. Společensky odpovědná politika však nemůže svoje kroky řídit podle toho, zda její rozhodnutí přežijí nadprůměrní.

Existuje ještě další důvod, proč by se nemělo partnerským vztahům dostat žádného speciálního uznání jdoucího nad rámec toho, co je poskytováno jakékoli jiné dvojici či pěti lidí stejného nebo rozdílného pohlaví, tj. žádné uznání, které by bylo podmíněné právě shodností pohlaví a počtem dvou.

Různé výhody, úlevy a popř. i pocty má přece smysl poskytovat lidem za nebo pro nějaké výkony, které vyžadují určitou míru sebezáporu, tj. provedení něčeho, čemu se přirozenost vzdává. A co je zároveň pro nás ostatní nějakým přínosem! Vojáci dostávají vyznamenání za to, že přemohli strach a chuť utéci z boje, což je zcela přirozené a na čemž samo o sobě není nic zlého. Ctíme člověka, který ani pod nátlakem nezradil, přestože zrada by mu umožnila vrátit se z vězení k rodině či získat peníze nebo zbavit se utrpení, což jsou všechno přirozená přání. Vážíme si někoho, kdo nebere úplatky a koná často úmorné a špatně placené povinnosti, ač by peníze opravdu potřeboval a dovedl by si představit lákavější způsob života. Snad nemusím vypočítávat, proč na takovém chování závisí nejen fungování společnosti, ale i její přežití.

Bude-li institut partnerství – a to výlučně dvou osob stejného pohlaví – zaveden, pak to bude poprvé v dějinách, co bude v podobě trvalého institutu výhod, a tím automaticky i společenské prestiže oceněn výkon spočívající v prostém podlehnutí vlastním sklonům.

Shrnutí – po nás ostatních se chce, abychom ocenili a usnadnili něco, co pro nás nemá žádný význam a na čem není nic, co by bylo hodno obdivu. A to za nedozírnou cenu zrelativizování hodnoty všech těch lidských výkonů a činností, na nichž závisí přežití civilizované společnosti! Skutečně sekulární stát by měl odmítnout privilegovat nějaké vztahy jenom proto, že dnešní intelektuální móda přiřazuje erotické přitažlivosti božský majestát.

Homosexuálové nepotřebují zvláštní zákon

Miroslav Macek

S jakousi podivnou nevolí sleduji současné velmi vehementní „hádání se“ o zákonu o registrovaném partnerství, který sice poslanecká sněmovna nakonec na několikátý pokus přijala, ale prezident Klaus jej jistě nepodepíše.

A to zdaleka nesouhlasím s ušlechtilými, tradičními argumenty a historicko – filosofickými úvahami pana prezidenta o rodině – základu státu, neboť tradiční rodina (a nejen ta v románově barvotiskové, ideální a idealizované podobě), ať se nám to líbí nebo nelíbí, prožívá už léta a desetiletí prohlubující se krizi a její místo zaujímají struktury jiné, různorodější, rozvolněnější, flexibilnější, ekonomicky i jinak výhodnější.

A jen na okraj: velice, převelice rád bych si přečetl úvahu Václava Klause v roli ekonoma a nikoliv prezidenta, proč tomu tak je (neboť osobně pokládám ekonomické stimuly a důvody v tomto případě za ty rozhodující), ale o to teď nejde.

Rád bych totiž pojal toto mé stanovisko z hlediska liberálního, ke kterému má pan prezident jistě též blízko, blizoučko.

Takže zaprvé: mají-li homosexuálové oběho pohlaví ať už pocit, dojem či naopak velmi praktické každodenní zkušenosti, že jsou ve svých vztazích handicapováni před dvojicemi heterosexuálními (či rodinami rozvolněnými, nekompletními, což je dnes model, bohužel, velmi častý až nejčastější), prosím je o výčtovou, fyzickou inventuru těchto jejich problémů. Vsadím se s kterýmkoliv (s kteroukoliv) z nich, že některé jimi doposud ventilované problémy vůbec neexistují, nebo je mají i heterosexuálové (a jde pak o problém obecnější), jiné že sice reálně existují, ale jsou to problémy natolik „bezproblavní“, že se nedají při sebelepší vůli interpretovat jako problémy homosexuálů. A vsadím se, že nakonec po důkladné inventuře zbude jen několik nepříliš zásadních a důležitých problémeků ve stávajících zákonech, které se týkají skutečně jen a jedině homosexuálů.

Pak se ovšem velmi, velice, veškerou silou a energií přimlouvám za to, aby tyto problémy byly vyřešeny *obecnými* úpravami stávajících zákonů, což při solidní práci solidních legislativců nemůže a nesmí být problém. Tečka. Nic víc. Žádného speciálního zákona neřeba.

A pokud se jej homosexuálové a jejich heroldi budou nadále vehementně dožadovat, odkryjí tak zcela karty: totiž, že jim vůbec nejde o řešení věcných problémů s děděním, s návštěvou v nemocnicích či přebírání doporučené pošty a další problémy, znepríjemňující sem tam žití, jak nám doposud tvrdili a tvrdí, ale o jedno jediné: být uznáni (a to nikoliv jen právně, ale hlavně společensky, morálně) za *normu*, za *obvyklost*, za nedílnou součást *majority*, a to se všemi, pokud možno co nejnápudněji s atributy, až do těch navlékanych prstýnků na radnicích.

Pak ale liberál ve mně velmi silně protestuje: neboť proč by měla být postavena na roveň normy, normalnosti, majority pouze čtyřprocentní úchylka (a za mého medicínského mládí se věci ještě nazývaly pravým jménem a homosexualita prostě mezi sexuální aberace patřila, jak taky jinak) a přitom mnohem větší skupina polygammích heterosexuálů by měla žít v Česku v skrytu, opomenuta, bez stejných práv?

Vždyť přiznaných (a hlavně těch nepřiznaných) manželských trojúhelníků, čtyřúhelníků a dalších obrazců je dnes a denně dozajista mnohem a mnohem více než maličká čtyři procenta populace – a milenky a milenci mají dnes nepochybně stejné, ne-li větší problémy jako adorovaní homosexuálové: ze zákona nedědí ani byty ani majetek, poštu svých lásek také zákonně vyzvedávat nesmějí, o zdravotním stavu jejich miláčků jim nikdo nic neprozradí a ze svatebních síní by je pěkně hnali, i kdyby netrvali na tradičním obřadu .jen děti mohou rodič a vychovávat, jak je jim libo.

A přitom si trůfám tvrdit, že takovéto svazky jsou často pevné, ba pevnější než svazky homosexuálů, mnohdy pomáhají k větším pracovním a osobním výkonům a skrze prsty se už na ně dnes hledí stejně málo, ba ještě méně, než na homosexuální dvojice.

Tak proč tedy nikdo nebojuje se stejnou vehemencí jako za zákon o registrovaném partnerství za zákon o manželském trojúhelníku či za zákon o registrovaných milenkách? Vždyť takto je přírodou postižených mnohem víc, než litovaná čtyři procenta!

(Lidové noviny 16. 2. 2006)

Zaujatost homosexuální lobby

Jiří Zahrádka

ekonom

TV Nova vysílala upoutávky na reportáž o různých názorech premiéra a prezidenta na registrované partnerství pod heslem „Svoboda nebo konzervativní principy.“ Václav Klaus a jiní odpůrci zákona tak byli postaveni do pozice zkosnatělých odpůrců svobody. Co na tom, že prezident jasně vysvětlil, že k odmítnutí zákona jej vedou jak konzervativní, tak liberální důvody? Co na tom, že zákon o registrovaném partnerství nemá se svobodou společného nic? Vždyť jedna lež navíc – to se dnes už snadno ztratí.

Janis Sidovski v magazínu MF DNES říká, že díky registrovanému partnerství „se vším, co si pořídíme, nebudeme muset běžet k právníkovi a sepisovat závěť.“ To vyvolává dojem, jako by člověk, odkazující svůj majetek závětí, musel psát závěť pro každou položku svého majetku zvlášť. Opravdu úspěšný manažer Sidovski neví, že závěť se píše jedna, na celý majetek?

Kateřina Brožová v jednom rozhovoru uvedla, že má k homosexuálům velkou úctu. Člověk by si mohl myslet, že úctu si zaslouží lidé čestní, pilní, pocitiví, obětaví, a to bez ohledu na svou sexuální orientaci, barvu kůže, vyznání. Nyní však žijeme v době, kdy homosexuál je vždy kladný hrdina. A to nejen v nových filmech. Novinář listu Washington Post přišel v souvislosti s filmem „Zkrocená hora“ na to, že jasně homosexuální kovbojkou byla i Červená řeka s Johnem Waynem a naznačuje, že homosexuální vztah měli i Butch Cassidy a Sundance Kid.

Jako bychom to přepisování historie už znali. Není tomu tak dávno, co velcí hrdinové minulosti byli téměř vždy bolševiky. Nyní to musí být homosexuálové. Podobností s temnou minulostí je ale více. Švédský pastor Ake Green byl za kázání, ve kterém kritizoval homosexualitu, odsouzen na měsíc do vězení. A to přitom nepoužil urážlivých výrazů, které mu byly připisovány. Na odvolání ho vyšší soudní instance osvobodila. Zatím je tedy aspoň možné domoci se práva na kritický názor u odvolacího soudu. Člověk by si mohl myslet, že je normální s takovým kázáním polemizovat, kritizovat jej, dokazovat případné pastorovy omyly. Nyní je však (už zase) možné za kázání poslat duchovního do basy.

Zcela paradoxně pak vyznívá nová rezoluce Evropského parlamentu, která „naléhavě žádá členské státy a Komisi, aby důrazně odsoudily homofobní nenávistné výroky nebo vybízení k nenávisti a násilí, a zajistily, aby byla v praxi respektována svoboda projevu.“ Svoboda projevu zřejmě jen pro někoho, řekne si asi švédský pastor.

Zbytek rezoluce europarlamentu ale už zcela zapadá do současné kampaně: mluví o nových směrnících proti diskriminaci na základě sexuální orientace (jako by tato oblast již legislativně nebyla dostatečně ošetřena), o „kampaních proti homofobii na školách, universitách a ve sdělovacích prostředcích – a to i prostřednictvím správních, soudních a legislativních prostředků“(!), žádá Komisi, aby výroční zpráva o ochraně základních práv v EU „obsahovala úplné a srozumitelné informace o četnosti homofobních nenávistných trestných činů“ (jiné trestné činy asi tak závažné nejsou) a přidává též perličku, ve které „vyzývá dotčené členské státy, aby konečně plně uznaly, že homosexuálové byli terčem a oběťmi nacistického režimu.“ Jak to souvisí s postavením homosexuálů v současné společnosti a proč vytahovat jednu skupinu obětí nacistického režimu, když oběťmi nacistů byla téměř celá Evropa, zůstává záhadou.

Ne, toto není spor homosexuálů s heterosexuály. Ostatně, i homosexuálové se účastnili protestů proti odsouzení pastora Greena. Svobodomyšlní odpůrci zákona o registrovaném partnerství si také zoufají z projevů skutečných primitivních homofobů. Toto je spor věcných zastánců rovných práv všech občanů s povrchními demagogy, kterým více než o pravdu jde o sklouznutí na módní vlně. Tak, jako by odpůrci stále většího postátňování mezilidských vztahů neměli trpět homofobní, nenávistné projevy, tak by zastánci registrovaného partnerství neměli trpět demagogií a lži.

Již dávno nejde o čistou věcnou diskusi o skutečných problémech. Toto je šílenství, ve kterém už není čas mlčet.

ZÁKON

ze dne

o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ REGISTROVANÉ PARTNERSTVÍ

Hlava I Obecné ustanovení

§ 1

(1) Registrované partnerství je trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným tímto zákonem (dále jen „partnerství“).

(2) Partnerem se v tomto zákoně rozumí osoba, která uzavřela partnerství.

Hlava II Vznik partnerství

§ 2

(1) Partnerství vzniká projevem vůle dvou osob stejného pohlaví činěným formou souhlasného svobodného a úplného prohlášení těchto osob o tom, že spolu vstupují do partnerství (dále jen „prohlášení“).

(2) Osoby vstupující do partnerství činí prohlášení osobně před matričním úřadem¹⁾ v kraji, který je podle místa trvalého pobytu alespoň jedné z osob vstupujících do partnerství příslušný k přijetí prohlášení (dále jen „příslušný matriční úřad“). Příslušné matriční úřady stanoví vyhláškou Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“).

(3) Není-li žádná z osob přihlášena k trvalému pobytu na území České republiky, je příslušným matričním úřadem úřad pověřený vedením zvláštní matriky.

1) § 2 zákona č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

(4) Jsou-li pro to závažné důvody, příslušný matriční úřad může na žádost osob vstupujících do partnerství povolit, aby prohlášení přijal jiný příslušný matriční úřad.

(5) Příslušný matriční úřad přijímá prohlášení na místě, které k tomu určí.

§ 3

(1) Prohlášení se činí před matrikářem²⁾ na základě otázky, položené osobám vstupujícím do partnerství, zda chtějí spolu vstoupit do partnerství.

(2) Dříve, než učiní prohlášení, osoby vstupující do partnerství výslovně uvedou, že jim nejsou známy okolnosti vylučující vstup do partnerství.

(3) O prohlášení se sepíše protokol, který podepisují

- a) osoby vstupující do partnerství,
- b) matrikář,
- c) tlumočnick, je-li jeho přítomnost k prohlášení nutná.

(4) Příslušný matriční úřad zapíše partnerství do knihy registrovaného partnerství.

§ 4

(1) Do partnerství může vstoupit každý, komu to zákon nezakazuje.

(2) Podmínkou vstupu do partnerství je, aby alespoň jedna z osob vstupujících do partnerství byla státním občanem České republiky (dále jen „občan“).

(3) Do partnerství nemohou vstoupit osoby navzájem příbuzné v linii přímé a sourozenci.

(4) Do partnerství nemůže vstoupit osoba, která

- a) nedosáhla věku 18 let,
- b) nemá způsobilost k právním úkonům, nebo
- c) již dříve uzavřela manželství nebo která již dříve vstoupila do partnerství anebo do obdobného svazku osob stejného pohlaví v zahraničí, a její manželství nebo partnerství anebo obdobný svazek trvá.

2) § 9 zákona č. 301/2000 Sb., ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

HLAVA III

Neexistence a neplatnost partnerství

§ 5

Partnerství nevznikne, jestliže prohlášení trpělo podstatnou vadou, spočívající zejména v nedostatku svobodného a úplného projevu vůle, nebo pokud bylo prohlášení učiněno v omylu týkajícím se právního úkonu vzniku partnerství. Partnerství nevznikne ani tehdy, jestliže ani jedna z osob, které prohlášení učinily, nebyla v té době občanem nebo pokud bylo partnerství uzavřeno na základě nepravdivých údajů, které některá z osob vstupujících do partnerství úmyslně uvedla v dokladech požadovaných k prohlášení.

§ 6

(1) Vzniklo-li partnerství přes to, že vstupu do partnerství bránil zákonný zákaz, soud prohlásí partnerství za neplatné.

(2) O partnerství, které bylo prohlášeno za neplatné, se má za to, že nevzniklo.

§ 7

(1) Návrh, aby soud prohlásil, že partnerství nevzniklo nebo že je neplatné, může podat ten, kdo na věci prokáže právní zájem.

(2) To, že partnerství nevzniklo nebo že je neplatné, rozhodne soud i bez návrhu.

HLAVA IV

Povinnosti a práva partnerů

§ 8

(1) Partneři mají v partnerství stejné povinnosti a stejná práva.

(2) O záležitostech partnerského soužití rozhodují oba partneři společně; nedohodnou-li se v podstatných věcech, rozhodne na návrh některého z nich soud.

§ 9

(1) Partner je oprávněn zastupovat druhého partnera v jeho běžných záležitostech, zejména přijímat za něho běžná plnění, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

(2) Jednání jednoho z partnerů při obstarávání běžných záležitostí partnerství zavazuje oba partnery společně a nerozdílně; to platí pro závazky vzniklé

v době trvání partnerství, i v případě, že partnerství následně bylo prohlášeno za neplatné nebo zaniklo.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 neplatí, jestliže jiné osobě bylo známo, že druhý partner účinky vyplývající z těchto odstavců proti ní výslovně vyloučil.

§ 10

Vyživovací povinnost mezi partnery

(1) Partneři mají vzájemnou vyživovací povinnost.

(2) Neplní-li jeden z partnerů tuto povinnost, určí soud na návrh některého z nich její rozsah, přičemž přihlédne k péči o společnou domácnost. Rozsah vyživovací povinnosti se stanoví tak, aby hmotná a kulturní úroveň obou partnerů byla zásadně stejná.

(3) Vyživovací povinnost mezi partnery předchází vyživovací povinnosti dětí.

§ 11

Vyživovací povinnost po zrušení partnerského soužití

(1) Pokud bylo partnerské soužití zrušeno, může bývalý partner, který není schopen se sám živit, žádat od bývalého partnera, aby mu přispíval na přiměřenou výživu podle svých schopností, možností a majetkových poměrů. Nedohodnou-li se, rozhodne soud o výživném na návrh některého z nich.

(2) Bývalému partnerovi, který se na trvalém rozvratu společného vztahu nepodílel a jemuž byla zrušením partnerského vztahu způsobena závažná újma, může soud přiznat proti druhému bývalému partnerovi až na dobu tří let od zrušení partnerského soužití výživné ve stejném rozsahu, v jakém by vznikla vyživovací povinnost v případě, že partnerské soužití by nebylo zrušeno.

(3) Vyživovací povinnost mezi bývalými partnery předchází vyživovací povinnosti dětí vůči rodičům.

(4) Právo na výživné mezi bývalými partnery zaniká dnem

- a) smrti povinného partnera nebo jeho prohlášením za mrtvého, anebo
- b) kdy oprávněný bývalý partner uzavře manželství nebo nové partnerské soužití.

(5) Právo na výživné zanikne též dnem vyplacení jednorázové částky na základě písemné smlouvy mezi bývalými partnery.

§ 12

Společné ustanovení pro určení a splatnost výživného mezi partnery nebo bývalými partnery

(1) Při určení výživného přihlídně soud k odůvodněným potřebám oprávněného, jakož i k schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům povinného. Při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného zkoumá soud, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika.

(2) Výživné nelze přiznat, jestliže by bylo v rozporu s dobrými mravy.

(3) Výživné se poskytuje v pravidelných opětujičích se částkách.

(4) Proti pohledávkám na výživné je započtení vzájemných pohledávek přípustné jen dohodou.

(5) Právo na výživné se nepromlčuje; lze je však přiznat výhradně ode dne zahájení soudního řízení. Práva na jednotlivá opětujičící se plnění se však promlčují. O změně nebo zrušení rozhodnutí o výživném soud rozhodne pouze na návrh.

§ 13

(1) Existence partnerství není překážkou výkonu rodičovské zodpovědnosti partnera vůči jeho dítěti ani překážkou svěření jeho dítěte do jeho výchovy. Partner, který je rodičem, je povinen zajistit vývoj dítěte a důsledně chránit jeho zájmy při použití přiměřených výchovných prostředků, tak aby nebyla dotčena důstojnost dítěte a ohroženo jeho zdraví a tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj.

(2) Trvající partnerství brání tomu, aby se některý z partnerů stal osvojitelem dítěte.

(3) Pokud jeden z partnerů pečuje o dítě a oba partneři žijí ve společné domácnosti, podílí se na výchově dítěte i druhý partner; povinnosti týkající se ochrany vývoje a výchovy dítěte se vztahují i na tohoto partnera.

Hlava V

Zánik partnerství

§ 14

Partnerství zaniká

- a) smrtí jednoho z partnerů nebo prohlášením jednoho partnera za mrtvého,
- b) zrušením rozhodnutím soudu.

§ 15

(1) Partnerství zaniká dnem smrti partnera. Byl-li partner prohlášen za mrtvého, zaniká partnerství dnem, kdy rozhodnutí o prohlášení za mrtvého nabylo právní moci.

(2) Jestliže bylo prohlášení za mrtvého zrušeno, protože se zjistilo, že ten, kdo byl prohlášen za mrtvého, žije, má se za to, že jeho partnerství nepřetržitě trvalo; pokud ale jeho partner mezitím uzavřel nové partnerství nebo manželství, dřívější partnerství se neobnoví.

§ 16

Soud rozhodne o zrušení partnerství na návrh jednoho z partnerů, prokáže-li žalobce, že partnerský vztah již fakticky netrvá.

§ 17

Jestliže se k návrhu na zrušení partnerství druhý partner připojí, soud nezkoumá, zda partnerský vztah již fakticky netrvá, a rozhodne o zrušení partnerství.

Hlava VI

Registrace partnerství

§ 18

Registrace partnerství (dále jen „registrace“) je evidencí fyzických osob vedenou v knize registrovaného partnerství, které na území České republiky vstoupily do partnerství.

§ 19

Působnost při registraci vykonávají

- a) příslušné matriční úřady,
- b) krajské úřady,
- c) ministerstvo.

§ 20

Příslušný matriční úřad

- a) vede knihu registrovaného partnerství,
- b) vede sbírku listin ke knize registrovaného partnerství (dále jen „sbírka listin“),
- c) vydává výpisy z knihy registrovaného partnerství (dále jen „doklad o partnerství“) na stanovených tiskopisech,
- d) umožňuje nahlížení do knihy registrovaného partnerství a pořizování výpisů a opisů z ní,
- e) umožňuje nahlížení do sbírky listin a pořizování výpisů a opisů z ní,
- f) vydává potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin.

§ 21

Krajský úřad

- a) provádí nejméně jednou ročně kontrolu vedení knihy registrovaného partnerství a sbírky listin u příslušného matričního úřadu ve svém správním obvodu,
- b) vede a aktualizuje sbírku listin,
- c) umožňuje nahlížení do sbírky listin a pořizování výpisů a opisů z ní,
- d) vydává potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin.

§ 22

Ministerstvo vykonává dozor nad výkonem působnosti orgánů územních samosprávných celků³⁾ podle tohoto zákona.

Hlava VII

Doklady potřebné k prohlášení

§ 23

Osoby, které chtějí vstoupit do partnerství, vyplní před prohlášením předepsaný tiskopis a předloží jej příslušnému matričnímu úřadu.

§ 24

(1) Jestliže občan, který chce vstoupit do partnerství, má na území České republiky trvalý pobyt, je povinen prokázat příslušnému matričnímu úřadu svoji totožnost a k tiskopisu podle § 23 připojit

- a) rodný list,

3) § 92 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. 231/2002 Sb.

- b) osvědčení o státním občanství České republiky, pokud je občanem (§ 5 odst. 2)⁴⁾, které nesmí být k datu prohlášení starší 3 měsíců,
- c) výpis údajů z informačního systému evidence obyvatel (dále jen „výpis z evidence obyvatel“) o místě trvalého pobytu,
- d) výpis z evidence obyvatel o osobním stavu,
- e) pravomocný rozsudek o rozvodu manželství, je-li rozvedený, nebo úmrtní list zemřelého manžela, je-li ovdovělý, anebo úmrtní list zemřelého partnera, zaniklo-li partnerství smrtí druhého partnera, nebo úředně ověřený výpis z knihy registrovaného partnerství o tom, že partnerství bylo zrušeno rozhodnutím soudu.

(2) Skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. c) a d) občan prokazuje občanským průkazem. Pokud občan tyto skutečnosti občanským průkazem prokázat nemůže, ověří si je příslušný matriční úřad v informačním systému evidence obyvatel způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) Jestliže má občan, který chce vstoupit do partnerství, trvalý pobyt v cizině, je povinen prokázat svoji totožnost a k předepsanému tiskopisu připojit doklady uvedené v odstavci 1 nebo obdobné doklady anebo potvrzení cizího státu, že tento stát takové doklady nevydává. Doklady uvedené v odstavci 1 písm. c) a d) musí být vydány státem, na jehož území má občan, který chce vstoupit do partnerství, trvalý pobyt.

§ 25

(1) Jestliže je osoba, která chce vstoupit do partnerství, cizincem a na území České republiky pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, je povinna se příslušnému matričnímu úřadu prokázat průkazem o povolení k pobytu⁵⁾ a k tiskopisu uvedenému v § 23 připojit

- a) rodný list,
- b) doklad o státním občanství,
- c) potvrzení o osobním stavu,
- d) pravomocný rozsudek o rozvodu manželství, je-li rozvedená, nebo úmrtní list zemřelého manžela, je-li ovdovělá, anebo úmrtní list zemřelého partnera, zaniklo-li partnerství smrtí druhého partnera, nebo úředně ověřený výpis z knihy registrovaného partnerství o tom, že partnerství bylo zrušeno rozhodnutím soudu.

4) § 20 zákona č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

5) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Jestliže je osoba, která chce vstoupit do partnerství, cizincem a nemá povolen trvalý pobyt na území České republiky, je povinna příslušnému matričnímu úřadu prokázat svoji totožnost a k tiskopisu uvedenému v § 23 připojit doklady stanovené v odstavci 1 písm. a) až d) a potvrzení o oprávněnosti pobytu na území České republiky vydané Policií České republiky, které není k datu prohlášení starší sedmi pracovních dnů.

(3) Jestliže je osoba, která chce vstoupit do partnerství, státním příslušníkem jednoho nebo více členských států Evropské unie, je povinna příslušnému matričnímu úřadu prokázat svoji totožnost a k tiskopisu uvedenému v § 23 připojit doklady stanovené v odstavci 1 písm. a) až d).

(4) Doklady uvedené v odstavcích 1 až 3 nebo obdobné doklady nepředkládá osoba, která chce vstoupit do partnerství, doloží-li potvrzením cizího státu, že tento stát takové doklady nevydává.

(5) U osoby, která chce vstoupit do partnerství a které byl udělen azyl,⁶⁾ může příslušný matriční úřad připustit, aby doklady uvedené v odstavcích 1 až 3 nahradila čestným prohlášením.

§ 26

(1) Pokud osoba, která chce vstoupit do partnerství, nemluví nebo nerozumí česky, nebo je neslyšící anebo němá, je při prohlášení nutná přítomnost tlumočnicka.⁷⁾ Účast tlumočnicka zajišťuje na vlastní náklady jedna z osob, které chtějí vstoupit do partnerství, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.⁸⁾

(2) Nejde-li o tlumočnicka zapsaného v seznamu znalců a tlumočnicků, musí tlumočnick složit do rukou matrikáře slib ve znění uvedeném ve zvláštním právním předpisu.⁷⁾

Hlava VIII

Kniha registrovaného partnerství

§ 27

(1) Kniha registrovaného partnerství je vytvořena z předem svázaných stanovených tiskopisů.

6) Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

7) Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.

Zákon č. 155/1998 Sb., o znakové řeči a o změně dalších zákonů.

8) § 86 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 110/1988 Sb., zákona č. 118/1990 Sb. a zákona č. 360/1999 Sb.

(2) Údaje v knihách registrovaného partnerství jsou neveřejné.

(3) Příslušný matriční úřad je povinen zabezpečit ochranu knihy registrovaného partnerství před zneužitím údajů v ní obsažených a před jejím zničením nebo poškozením.

(4) Kniha registrovaného partnerství zůstane po provedení posledního zápisu uložena u příslušného matričního úřadu po dobu 75 let a poté se předá k archivaci příslušnému archivu.

§ 28

(1) Do knihy registrovaného partnerství se zapisují prohlášení a dále

- a) jména a příjmení, popřípadě rodná příjmení, den, měsíc, rok a místo narození, rodná čísla, osobní stav a státní občanství partnerů,
- b) den, měsíc, rok a místo prohlášení,
- c) jména a příjmení, popřípadě rodná příjmení, den, měsíc, rok a místo narození rodičů partnerů,
- d) datum zápisu a podpis matrikáře,
- e) rozhodnutí soudu o zániku partnerství,
- f) další skutečnosti, jimiž se mění a doplňují zápisy provedené v knize registrovaného partnerství.

(2) Příjmení žen se zapisuje v souladu s pravidly českého pravopisu. Při zápisu prohlášení lze na základě žádosti ženy, jíž se prohlášení týká, uvést v knize registrovaného partnerství její příjmení v mužském tvaru, jde-li o

- a) cizinku,
- b) občanku, která má bydliště v cizině,
- c) občanku, jejíž partnerka je cizinka, nebo
- d) občanku, která je jiné než české národnosti.

(3) Žádost o užívání příjmení v mužském tvaru lze podat u příslušného matričního úřadu a lze ji podat i zpětně, byl-li již zápis prohlášení v knize registrovaného partnerství proveden; podání žádosti není časově omezeno.

§ 29

(1) Zápisy do knihy registrovaného partnerství se provádějí na základě

- a) protokolu o prohlášení,
- b) veřejných listin.

(2) Zapisované údaje matrikář ověří z dokladů potřebných k prohlášení.

(3) Jsou-li podklady k provedení zápisu do knihy registrovaného partnerství neúplné a nelze-li údaje pro zápis zjistit od osob, jichž se zápis týká, je příslušný matriční úřad oprávněn, aby údaje, které jsou pro zápis rozhodující, požadoval i na jiných osobách, pokud jsou jim známy.

(4) Při splnění podmínek uvedených v odstavci 3 může příslušný matriční úřad požádat o poskytnutí údajů z informačního systému evidence obyvatel, a to v rozsahu údajů zapisovaných do knihy registrovaného partnerství. Provozovatel tohoto systému je povinen tyto údaje příslušnému matričnímu úřadu poskytnout.

§ 30

(1) Zápisy do knihy registrovaného partnerství, dodatečné záznamy a opravy k těmto zápisům se provádějí na základě veřejných listin.

(2) Veřejné listiny, které slouží jako podklad pro zápisy do knihy registrovaného partnerství, opravy a dodatečné záznamy tvoří sbírku listin.

(3) Příslušný matriční úřad předá sbírku listin za uplynulý kalendářní rok vždy nejpozději do konce února následujícího roku příslušnému krajskému úřadu k úschově.

(4) Příslušný matriční úřad jedenkrát měsíčně předává krajskému úřadu k založení do sbírky listin vedené u krajského úřadu listiny, na jejichž podkladě provedl opravy či dodatečné záznamy v knize registrovaného partnerství.

§ 31

(1) Příslušný matriční úřad uloží sbírku listin odděleně od knihy registrovaného partnerství. Příslušný matriční úřad a krajský úřad jsou povinni zabezpečit ochranu sbírky listin před zneužitím údajů v ní obsažených a před jejím zničením nebo poškozením.

(2) Je-li osvědčen právní zájem a nelze-li zjistit údaj z knihy registrovaného partnerství, popřípadě je-li vznesena námitka o správnosti zápisu v knize registrovaného partnerství, vydá příslušný matriční úřad nebo krajský úřad potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin.

(3) Sbírka listin za kalendářní rok, ve kterém byla pořízena, zůstane uložena u krajského úřadu po dobu 75 let a poté se předá k archivaci příslušnému archivu.

§ 32

(1) Za veřejnou listinu podle tohoto zákona se považuje listina, která osvědčuje skutečnosti zapisované do knihy registrovaného partnerství, pokud byla vydána státním orgánem nebo orgánem územní samosprávy v mezích jejich pravomoci, nebo listina, která byla zvláštním právním předpisem za veřejnou listinu prohlášena, anebo listina, která se za veřejnou považuje podle zvláštního právního předpisu nebo podle mezinárodní smlouvy.

(2) Listiny vydané orgány cizího státu, které v místě, kde byly vydány, platí za veřejné listiny a které jsou podkladem pro zápis nebo dodatečný záznam

anebo opravu zápisu v knize registrovaného partnerství, se předkládají s úředním překladem do českého jazyka⁷⁾.

(3) Listiny uvedené v odstavci 2 musí být opatřeny předepsanými ověřenými⁹⁾.

§ 33

(1) Příslušný matriční úřad nebo krajský úřad na žádost vydá potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin, nebo povolí nahlédnout do sbírky listin a činit výpisy nebo opisy z ní v přítomnosti matrikáře nebo zaměstnance kraje pověřeného činností na úseku matrik

- a) fyzické osobě, které se zápis týká, nebo jejímu zplnomocněnému zástupci,
- b) pro úřední potřebu orgánů moci výkonné a orgánů územní samosprávy; jiným orgánům a právnickým a fyzickým osobám, pokud je jim zákonem svěřen výkon veřejné moci,
- c) zastupitelskému úřadu cizího státu v České republice,
- d) fyzické nebo právnické osobě, pokud prokáže na vydání potvrzení nebo na nahlédnutí do sbírky listin právní zájem.

(2) Matrikář nebo zaměstnanec kraje pověřený činností na úseku matrik je oprávněn vyzvat osobu, která žádá o povolení k nahlédnutí do sbírky listin nebo o povolení výpisu nebo opisu z ní, aby prokázala svou totožnost. Osoba je povinna výzvě vyhovět.

§ 34

(1) Po provedení zápisu do knihy registrovaného partnerství se vydává doklad o partnerství, který obsahuje

- a) den, měsíc, rok a místo prohlášení o vstupu do partnerství,
- b) jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení partnerů a jejich rodná čísla,
- c) den, měsíc, rok a místo narození partnerů,
- d) osobní stav partnerů,
- e) jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení rodičů partnerů,
- f) datum, jméno, příjmení a podpis matrikáře, označení příslušného matričního úřadu a otisk úředního razítka příslušného matričního úřadu, který doklad vydává.

(2) Příslušný matriční úřad vydá doklad o partnerství fyzické osobě, které se zápis týká, nebo jejímu zplnomocněnému zástupci.

9) § 52 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním.

§ 35

(1) Příslušný matriční úřad na žádost vydá doklad o partnerství nebo povolí nahlédnout do knihy registrovaného partnerství a činit výpisy nebo opisy z nich v přítomnosti matrikáře

- a) fyzické osobě, které se zápis týká, nebo jejímu zplnomocněnému zástupci,
- b) pro úřední potřebu orgánů moci výkonné a orgánů územní samosprávy; jiným orgánům a právníkům a fyzickým osobám, pokud je jim zákonem svěřen výkon veřejné moci,
- c) zastupitelskému úřadu cizího státu v České republice,
- d) fyzické nebo právníké osobě, pokud prokáže na vydání dokladu o partnerství nebo na nahlédnutí do knihy registrovaného partnerství právní zájem.

(2) Matrikář je oprávněn vyzvat osobu, která žádá o povolení k nahlédnutí do knihy registrovaného partnerství nebo o povolení k výpisu nebo opisu z ní, aby prokázala svou totožnost. Osoba je povinna výzvě vyhovět.

(3) Požádá-li fyzická osoba, které se zápis týká, nebo její zplnomocněný zástupce o vydání dokladu o partnerství písemně, musí být podpis osoby na písemné žádosti a případně i na plné moci úředně ověřen.

Hlava IX

Vymezení některých pojmů a postupu příslušného matričního úřadu

§ 36

(1) Zápisem do knihy registrovaného partnerství se rozumí zapsání údajů o partnerství podle časové posloupnosti prohlášení.

(2) Dodatečným záznamem do knihy registrovaného partnerství se rozumí zapsání změn skutečností po uzavření zápisu.

(3) Opravou zápisu v knize registrovaného partnerství se rozumí opravení chybných či nesprávných údajů v zápisu nebo v dodatečném záznamu.

(4) Zápis, dodatečný záznam nebo oprava zápisu v knize registrovaného partnerství jsou uzavřeny podpisem matrikáře a uvedením data, kdy byly provedeny.

§ 37

Jestliže se kniha registrovaného partnerství nebo sbírka listin ztratí nebo zničí, zajistí příslušný matriční úřad a krajský úřad jejich obnovení podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁾.

10) § 55 zákona č. 301/2000 Sb.

§ 38

Partnerství se zapisuje na místo rodinného stavu v občanském průkazu partnera a v jiných veřejných listinách, ve kterých je rodinný stav uváděn.

§ 39

Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo příslušnému matričnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 40

Ministerstvo stanoví vyhláškou

- a) příslušné matriční úřady, před kterými lze učinit prohlášení o vstupu do partnerství,
- b) technický způsob vedení knihy registrovaného partnerství,
- c) vedení sbírky listin a vydávání potvrzení o údajích uváděných v ní,
- d) postup při vydávání dokladu o partnerství,
- e) postup při zasílání dokladu o partnerství do ciziny,
- f) způsob uvádění příjmení žen v knize registrovaného partnerství a na dokladu o partnerství,
- g) postup při předávání knihy registrovaného partnerství a sbírek listin k archivaci,
- h) vzory tiskopisů k prohlášení.

ČÁST DRUHÁ

Změna trestního zákona

§ 41

V § 89 odst. 8 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění zákona č. 148/1969 Sb. a zákona č. 175/1990 Sb., se za slovo „manžel“ vkládá slovo „partner“.

ČÁST TŘETÍ

Změna trestního řádu

§ 42

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. 57/1965 Sb., zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 149/1969 Sb., zákona č. 48/1973 Sb., zákona č. 29/1978 Sb., zákona č. 43/1980 Sb., zákona

č. 159/1989 Sb., zákona č. 178/1990 b., zákona č. 303/1990 Sb., zákona č. 558/1991 Sb., zákona č. 25/1993 Sb., zákona č. 115/1993 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 154/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 214/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 8/1995 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 150/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 166/1998 Sb., zákona č. 191/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb. zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 77/2001 Sb., zákona č. 144/2001 Sb., zákona č. 265/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 424/2001 Sb., zákona č. 200/2002, zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 218/2003 Sb., zákona č. 279/2003 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 283/2004 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 587/2004 Sb. a nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 45/2005 Sb., se mění takto:

1. V § 37 odst. 1 se za slovo „manžel“ vkládá slovo „partner“.
2. V § 100 odst. 1 se za slovo „manžel“ vkládá slovo „partner“.
3. V § 100 odst. 2 se za slovo „manželu“ vkládá slovo „partneru“.
4. V § 163 odst. 1 se za slovo „manželem“ vkládá slovo „partnerem“.
5. V § 247 odst. 2 se ve větě první za slovo „manžel“ vkládá slovo „partner“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o rodině

§ 43

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění zákona č. 132/1982 Sb., zákona č. 234/1992 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 72/1995 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 301/2000 Sb., zákona č. 109/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 321/2002 Sb. a zákona č. 315/2004 Sb., se mění takto:

1. V § 6 se na konci textu odstavce 2 doplňuje věta „Osoba, která dříve uzavřela registrované partnerství^{3c)} nebo obdobný svazek osob stejného pohlaví v zahraničí (dále jen „partnerství“), je povinna prokázat, že toto partnerství zaniklo nebo bylo prohlášeno za neplatné.“.

Poznámka pod čarou č. 3c zní:

„^{3c)} Zákon č. /2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

2. V § 11 odst. 1 se za slova „vdanou ženou“ vkládají slova „anebo s osobou, která uzavřela partnerství, pokud toto partnerství trvá“.
3. V § 11 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „anebo jakmile dřívější partnerství zaniklo nebo bylo prohlášeno za neplatné“.

ČÁST PÁTÁ

Změna občanského soudního řádu

§ 44

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 36/1967 Sb., zákona č. 158/1969 Sb., zákona č. 49/1973 Sb., zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 133/1982 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 328/1991 Sb., zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 263/1992 Sb., zákona č. 24/1993 Sb., zákona č. 171/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 152/1994 Sb., zákona č. 216/1994 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 238/1995 Sb., zákona č. 247/1995 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 31/1996 Sb., zákona č. 142/1996 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 269/1996 Sb., zákona č. 202/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 326/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 2/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 46/2000 Sb., zákona č. 105/2000 Sb., zákona č. 130/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 204/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 367/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 137/2001 Sb., zákona č. 231/2001 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 276/2001 Sb., zákona č. 317/2001 Sb., zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 491/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 120/2004 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 153/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 340/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 554/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 59/2005 Sb., zákona č. 170/2005 Sb., zákona č. 205/2005 Sb., zákona č. 216/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 383/2005 Sb. a zákona č. 413/2005 Sb., se mění takto:

1. V § 80 písm a) se za slova „je či není“ vkládají slova „o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci registrovaného partnerství^{33c)} (dále jen „partnerství“),“.

Poznámka pod čarou č. 33c zní:

„^{33c)} Zákon č. /2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

2. V § 96 se na konci odstavce 4 doplňují slova „anebo o zpětvzetí návrhu na zrušení, neplatnost nebo neexistenci partnerství“.
3. V § 107 odst. 5 větě druhé se za slovo „pokračovalo“ vkládají slova „řízení též zastaví, zemře-li partner před pravomocným skončením řízení o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci partnerství“.
4. V § 131 se na konci odstavce 1 doplňují slova „nebo v řízení o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci partnerství“.
5. V § 144 větě první se za slovo „není“ vkládají slova „anebo o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci partnerství“.
6. V § 204 odst. 3 se za slova „nebo že není“ vkládají slova „anebo kterým bylo vysloveno zrušení, neplatnost nebo neexistence partnerství“.
7. V § 222 se na konci odstavce 1 doplňují slova „a u rozsudku, kterým bylo vysloveno zrušení, neplatnost nebo neexistence partnerství“.
8. V § 222a se na konci odstavce 3 doplňují slova „anebo o zpětvzetí návrhu na zrušení, neplatnost nebo neexistenci partnerství“.
9. V § 230 odst. 1 se na konci písmena a) doplňují slova „a proti rozsudkům, kterými bylo vysloveno zrušení, neplatnost nebo neexistence partnerství“.

ČÁST ŠESTÁ

Změna občanského zákoníku

§ 45

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 131/1982 Sb., zákona č. 94/1988 Sb., zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 87/1990 Sb., zákona č. 105/1990 Sb., zákona č. 116/1990 Sb., zákona č. 87/1991 Sb., zákona č. 509/1991 Sb., zákona č. 264/1992 Sb., zákona č. 267/1994 Sb., zákona č. 104/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 89/1996 Sb., zákona č. 94/1996 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 159/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 367/2000 Sb., zákona č. 229/2001 Sb., zákona č. 317/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 125/2002 Sb., zákona č. 135/2002 Sb., zákona č. 136/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., nálezu Ústav-

ního soudu vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 37/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., nálezů Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 278/2004 Sb., zákona č. 480/2004 Sb., zákona č. 554/2004 Sb. a zákona č. 359/2005 Sb., se mění takto:

1. V § 15 se za slovo „manželu“ vkládají slova „nebo partnerovi^{1a)}“.

Poznámka pod čarou č. 1a zní:

„^{1a)} Zákon č. /2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

2. V § 116 se za slova „a manžel“ vkládají slova „partner^{1a)}“.

3. V § 473 odst. 1 se za slovo „manžel“ vkládají slova „nebo partner^{1a)}“.

4. V § 474 odst. 1 se za slovo „manžel“ vkládají slova „nebo partner^{1a)}“.

5. V § 474 odst. 2 se za slovo „manžel“ vkládají slova „nebo partner^{1a)}“.

6. V § 475 odst. 1 se za slovo „manžel“ vkládají slova „partner^{1a)}“.

7. Za § 705 se vkládá nový § 705a, který včetně nadpisu zní:

„705a

Vztahy k nájemnímu bytu v registrovaném partnerství

(1) Osoba, která uzavřela registrované partnerství^{1a)} (dále jen „partnerství“), má po dobu trvání partnerství právo užívat byt, jenž je v nájmu druhého partnera a práva s tím spojená (§ 688).

(2) Uzavřením partnerství nevzniká společný nájem bytu (družstevního bytu), jehož nájemcem je jeden z partnerů. Stejně tak společný nájem bytu nevzniká, pokud se stane jeden z partnerů^{1a)} nájemcem bytu (družstevního bytu) za trvání partnerství. Ustanovení umožňující vznik společného nájmu bytu dohodou (§ 700) tím nejsou dotčena.

(3) Zrušením, popřípadě vyslovením neplatnosti nebo neexistence partnerství, zaniká právo partnera^{1a)}, který není nájemcem bytu, tento byt nadále užívat.“

1. V § 706 odst. 1 větě první se za slova „jeho děti, vnuci“ vkládá čárka a slovo „partner^{1a)}“.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákoníku práce

§ 46

Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 88/1968 Sb., zákona č. 153/1969 Sb., zákona č. 100/1970 Sb., zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 72/1982 Sb., zákona č. 111/1984 Sb., zákona č. 22/1985 Sb., zákona č. 52/1987 Sb., zákona č. 98/1987 Sb., zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 3/1991 Sb., zákona č. 297/1991 Sb., zákona č. 231/1992 Sb., zákona č. 264/1992 Sb., zákona č. 590/1992 Sb., zákona č. 37/1993 Sb., zákona č. 74/1994 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 287/1995 Sb., zákona č. 138/1996 Sb., zákona č. 167/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 257/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 177/2001 Sb., zákona č. 6/2002 Sb., zákona č. 136/2002 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 311/2002 Sb., zákona č. 312/2002 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 46/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 563/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 169/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb. a zákona č. 413/2005 Sb., se mění takto:

1. V § 269 se za slovo „manžely“ vkládají slova „nebo mezi partnery^{11d)}“.

Poznámka pod čarou č. 11d zní:

„^{11d)} Zákon č. /2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

2. V § 274 se na konci odstavce 1 doplňují slova „nebo nežijí-li s partnerem^{11d)}“.

ČÁST OSMÁ

Změna zákona o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění

§ 47

Zákon č. 88/1968 Sb., o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, ve znění zákona č. 99/1972 Sb., zákona č. 73/1982 Sb., zákona č. 57/1984 Sb., zákona

č. 109/1984 Sb., zákona č. 51/1987 Sb., zákona č. 103/1988 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 306/1991 Sb., zákona č. 582/1991 Sb., zákona č. 37/1993 Sb., zákona č. 266/1993 Sb., zákona č. 308/1993 Sb., zákona č. 182/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 113/1997 Sb., zákona č. 61/1999 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 421/2003 Sb., zákona č. 169/2005 Sb. a zákona č. 362/2005 Sb., se mění takto:

1. V § 10 odst. 2 se za slova „nežije-li s druhem“ vkládají slova „nebo v registrovaném partnerství⁵⁾“.

Poznámka pod čarou č. 5 zní:

„5) Zákon č. /2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

2. V § 12a odst. 1 se za slova „nežije s družkou“ vkládají slova „nebo v registrovaném partnerství⁵⁾“.

ČÁST DEVÁTÁ

Změna zákona o přestupcích

§ 48

V § 68 odst. 4 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, se za slovo „manžel“ vkládají slova „partner⁷⁾“.

Poznámka pod čarou č. 7 zní:

„7) Zákon č. /2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

ČÁST DESÁTÁ

Změna zákona o životním minimu

§ 49

Zákon č.463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění zákona č.10/1993 Sb., zákona č. 84/1993 Sb., zákona č.118/1995 Sb., zákona č.289/1997 Sb., zákona č.492/2000 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 218/2005 Sb. a zákona č. 357/2005 Sb., se mění takto:

1. V § 4 odst. 1 písm. b) se za slovo „manžel“ vkládají slova „partner³⁾“.

Poznámka pod čarou č. 3 zní:

„³⁾ Zákon č. /2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

2. V § 4 odst. 1 písm. c) se za slovo „manželé“ vkládá slovo „partneři³⁾“.

ČÁST JEDENÁCTÁ

Změna zákona o soudních poplatcích

§ 50

Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění zákona č. 271/1992 Sb., zákona č. 273/1994 Sb., zákona č. 36/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 255/2000 Sb., zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb. a zákona č. 357/2005 Sb., se mění takto:

1. V § 2 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Tuto povinnost nemá žalovaný též v řízení o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci registrovaného partnerství²⁾ (dále jen „partnerství“).“

Poznámka pod čarou č. 2 zní:

„²⁾ Zákon č. /2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

2. V § 10 se na konci odstavce 6 doplňují věty „Bylo-li řízení o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci partnerství zastaveno nebo byl-li vzat návrh na zahájení řízení zpět nejpozději před vydáním rozhodnutí soudem prvního stupně, vrátí soud z účtu soudu zaplacený poplatek v plné výši. Byl-li návrh na zahájení řízení o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci partnerství vzat zpět po vydání rozhodnutí soudu, které nenabýlo právní moci, aniž bylo podáno odvolání, vrátí soud z účtu soudu polovinu poplatku.“.
3. V příloze k zákonu č. 549/1991 Sb., Sazebník poplatků, se v položce 2 v bodu 6 za slova „o rozvod manželství nebo“ vkládají slova „za návrh na zahájení řízení o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci partnerství anebo“.

ČÁST DVANÁCTÁ
Změna zákona o správě daní a poplatků

§ 51

V § 8 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění zákona č. 255/1994 Sb., odstavec 2 včetně poznámky pod čarou č. 5a zní:

(2) Výpověď může odepřít ten, kdo by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým. Osobou blízkou se pro účely tohoto zákona rozumí manžel, partner^{5a)}, druh, příbuzný v řadě přímé a jeho manžel nebo partner, sourozenec a jeho manžel nebo partner, osvojitel a jeho manžel nebo partner, osvojenec a jeho potomci, manžel nebo partner osvojence a manželé nebo partneré jeho potomků.

^{5a)} Zákon č. /2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

ČÁST TŘINÁCTÁ
Změna zákona o státní sociální podpoře

§ 52

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 137/1996 Sb., zákona č. 132/1997 Sb., zákona č. 242/1997 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 158/1998 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 125/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 453/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 315/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 124/2005 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 204/2005 Sb., zákona č. 218/2005 Sb. a zákona č. 377/2005 Sb., se mění takto:

1. V § 7 odst. 2 písm. b) se za slovo „manžel“ vkládají slova „partner^{31a)}“.

Poznámka pod čarou č. 31a zní:

^{31a)} Zákon č. /2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

2. V § 7 odst. 2 písm. c) se za slovo „manželé“ vkládá slovo „partneři^{31a)}“.

3. V § 7 odst. 3 se na konci písmene c) doplňují slova „partneři žijící v registrovaném partnerství“.
4. V § 7 se na konci odstavce 8 doplňuje tato věta: „Za osamělého rodiče se nepovažuje rodič, který žije v registrovaném partnerství^{31a)}“.

ČÁST ČTRNÁCTÁ

Změna zákona o občanských průkazech

§ 53

Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění zákona č. 491/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 53/2004 Sb. a zákona č. 559/2004 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odst. 2 písm. a) se za slova „rodinný stav“ vkládají slova „nebo registrované partnerství^{3a)} (dále jen „partnerství“)“.

Poznámka pod čarou č. 3a) zní:

^{3a)} § 36 zákona č. /2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

2. V § 3 odst. 4 se na konci textu písmene b) doplňují slova „partnera^{3a)}“.
3. V § 5 odst. 2 se na konci textu písmene e) doplňují slova „nebo doklad o partnerství, jde-li o občana, který žije nebo žil v partnerství“.
4. V 6 odst. 5 se na konci textu písmene d) doplňují slova „nebo doklad o partnerství, jde-li o občana, který žije nebo žil v partnerství“.
5. V § 17 odst. 3 písm. m) se za slovo „manžela“ vkládá slovo „partnera^{3a)}“.

ČÁST PATNÁCTÁ

Změna zákona o evidenci obyvatel a rodných číslech

§ 54

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 53/2004 Sb. a zákona č. 501/2004 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odst. 2 písmeno b) zní:
„b) místem uzavření manželství nebo registrovaného partnerství (dále jen

„partnerství“) obec nebo vojenský újezd, v hlavním městě Praze obvod Praha 1 až 10,^{5b)} na jehož území došlo k uzavření manželství nebo partnerství obyvatele,“.

2. V § 3 odst. 3 písm. l) se za slovo „manželství“ vkládají slova „nebo partnerství“.
3. V § 3 odst. 3 písm. m) se za slovo „manžela“ vkládají slova „nebo partnera“ a za slovo „manželem“ se vkládají slova „nebo partnerem“.
4. V § 3 odst. 4 písm. l) se za slovo „manželství“ vkládají slova „nebo partnerství“.
5. V § 3 odst. 4 písm. m) se za slovo „manžela“ vkládají slova „nebo partnera“ a za slovo „manžel“ se vkládají slova „nebo partner“.
6. V § 6a písm.a) bodu 4 se za slovo „manželství“ vkládají slova „nebo partnerství“, za slovo „manžela“ se vkládají slova „nebo partnera“ a za slovo „neplatné“ se vkládají slova „nebo datum zániku partnerství“.
7. V § 6a se na konci písmene b) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno c), které zní:
„c) matriční úřad, před kterým se uzavírá partnerství, z knihy partnerství, kterou vede, v rozsahu
 1. datum a místo prohlášení o vstupu do partnerství,
 2. jméno a příjmení, popřípadě rodné příjmení,
 3. rodné číslo nebo datum narození a místo narození,
 4. rodné číslo otce a matky nebo datum narození,
 5. datum zániku partnerství.“
8. V § 7 se na konci písmene e) tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se písmeno f), které zní:
„f) matriční úřad, před kterým se uzavírá partnerství, z knihy partnerství, kterou vede, v rozsahu
 1. datum a místo prohlášení o vstupu do partnerství,
 2. jméno a příjmení, popřípadě rodné příjmení,
 3. rodné číslo nebo datum narození a místo narození,
 4. rodné číslo otce a matky nebo datum narození,
 5. datum zániku partnerství.“

ČÁST ŠESTNÁCTÁ
Změna zákona o matrikách, jménu a příjmení

§ 55

Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 578/2002 Sb., zákona č. 165/2004 Sb., zákona č. 422/2004 Sb. a zákona č. 499/2004 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odst. 1 se za slova „uzavření manželství“ vkládají slova „registrace partnerství“.
2. V § 1 odst. 2 se na konci písmene b) slovo „a“ zrušuje a vkládá se nové písmeno c), které zní:
„c) matriku registrovaného partnerství pro kterou se vede kniha registrovaného partnerství a“.
- Dosavadní písmeno c) se označuje jako písmeno d).
3. V § 1 odst. 3 se za slovo „manželství“ vkládají slova „registrovaného partnerství“.
4. V § 1 odst. 4 se za slovo „manželství“ vkládají slova „registrovaného partnerství“.
5. V § 21 odst. 1 se na konci textu písmene c) doplňují slova „partnera^{8a)}“.

Poznámka pod čarou č. 8a zní:

^{8a)} Zákon č. /2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

6. V § 31 se na konci textu písmene e) doplňují slova „partnera^{8a)}“.
7. V § 33 odst. 1 písmeno e) zní:
„e) pravomocný rozsudek o rozvodu předchozího manželství, nebo úmrtní list zemřelého manžela, popřípadě úředně ověřený výpis z knihy registrovaného partnerství o tom, že partnerství^{8a)} bylo zrušeno rozhodnutím soudu, nebo úmrtní list zemřelého partnera^{8a)}.“
8. V § 35 odst. 1 se za písmeno g) vkládá nové písmeno h), které zní:
„h) úředně ověřený výpis z knihy registrovaného partnerství o tom, že partnerství^{8a)} bylo zrušeno rozhodnutím soudu, anebo úmrtní list zemřelého partnera^{8a)}, jde-li o cizince, který žil v partnerství^{8a)}“.

Dosavadní písmeno h) se označuje jako písmeno i).

9. V § 46 odst. 2 písmeno f) zní:

„f) pravomocný rozsudek o rozvodu předchozího manželství, nebo úmrtní list zemřelého manžela, popřípadě úředně ověřený výpis z knihy registrovaného partnerství o tom, že partnerství^{8a)} bylo zrušeno rozhodnutím soudu, nebo úmrtní list zemřelého partnera^{8a)}.“

10.V § 75 písm. a) se za slovo „manželství“ vkládá slovo „partnerství^{8a)}“.

11.V § 76 odst. 1 se na konci písmene a) doplňují slova „popřípadě doklad o uzavřeném partnerství^{8a)}“.

12.V § 76 odst. 1 se za písmeno b) se vkládá nové písmeno c), které zní:

„c) jde-li o osoby, jejichž partnerství^{8a)} zaniklo, úředně ověřený výpis z knihy registrovaného partnerství o tom, že partnerství^{8a)} bylo zrušeno rozhodnutím soudu, anebo úmrtní list zemřelého partnera^{8a)}.“

Dosavadní písmena c) až f) se označují jako písmena d) až g).

ČÁST SEDMNÁCTÁ

Změna zákona o péči o zdraví lidu

§ 56

V § 23 odst.1 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, se za slovo „rodiny“ vkládají slova „případně jeho partnera,^{4a)}“.

Poznámka pod čarou č. 4a zní:

„^{4a)} Zákon č. /2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

Dosavadní poznámka pod čarou č. 4a se označuje jako poznámka pod čarou č. 4b, a to včetně odkazu na poznámku pod čarou.

ČÁST OSMNÁCTÁ

Změna živnostenského zákona

§ 57

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 231/1992 Sb., zákona č. 591/1992 Sb., zákona č. 600/1992 Sb., zákona č. 273/1993 Sb., zákona č. 303/1993 Sb., zákona č. 38/1994 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 136/1994 Sb., zákona č. 200/1994 Sb., zákona č. 237/1995 Sb., zákona č. 286/1995 Sb., zákona č. 94/1996 Sb., zákona č. 95/1996 Sb., zákona č. 147/1996 Sb., zákona č. 19/1997 Sb., zákona

č. 49/1997 Sb., zákona č. 61/1997 Sb., zákona č. 79/1997 Sb., zákona č. 217/1997 Sb., zákona č. 280/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 83/1998 Sb., zákona č. 157/1998 Sb., zákona č. 167/1998 Sb., zákona č. 159/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 358/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 122/2000 Sb., zákona č. 123/2000 Sb., zákona č. 124/2000 Sb., zákona č. 149/2000 Sb., zákona č. 151/2000 Sb., zákona č. 158/2000 Sb., zákona č. 247/2000 Sb., zákona č. 249/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 309/2000 Sb., zákona č. 362/2000 Sb., zákona č. 409/2000 Sb., zákona č. 458/2000 Sb., zákona č. 61/2001 Sb., zákona č. 100/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 164/2001 Sb. a zákona č. 256/2001 Sb., zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 477/2001 Sb., zákona č. 478/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 86/2002 Sb., zákona č. 119/2002 Sb., zákona č. 174/2002 Sb., zákona č. 281/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 130/2003 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 224/2003 Sb., zákona č. 228/2003 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 354/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 38/2004 Sb., zákona č. 119/2004 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 326/2004 Sb., zákona č. 499/2004 Sb., zákona č. 695/2004 Sb., zákona č. 58/2005 Sb., zákona č. 95/2005 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 215/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 358/2005 Sb. a zákona č. 428/2005 Sb., se mění takto:

1. V § 11 odst. 1 se za slova „manželku podnikatele“ vkládají slova „anebo jeho partnera^{28a)}“.

Poznámka pod čarou č. 28a zní:

„^{28a)} Zákon č. _____/2005 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.“

Dosavadní poznámka pod čarou č. 28a se označuje jako poznámka pod čarou č. 28b, a to včetně odkazu na poznámku pod čarou.

2. V § 13 odst. 1 písm. b) a c) se za slovo „manžel“ vkládají slova „nebo partner^{28a)}“.

ČÁST DEVATENÁCTÁ
Změna zákona o zaměstnanosti

§ 58

V § 5 písm. c) bodu 5 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, se za slovo „manžela“ doplňují slova „nebo registrovaného partnera“.

ČÁST DVACÁTÁ
ÚČINNOST

§ 59

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva předkladatelů

Důvodová zpráva k návrhu zákona o registrovaném partnerství poslanců Anny Čurdové, Jitky Kupčové, Taťány Fischerové, Kateřiny Dostálové, Lucie Talmanové, Kateřiny Konečné, Zdeňka Jičínského, Vladimíra Doležala, Pavla Svobody, Vlastimila Ostrého a Vladimíra Koníčka

OBECNÁ ČÁST

A.

Důvody navrhované úpravy ve vztahu k platnému právnímu stavu

Předkládaný zákon umožňuje stejnopohlavním párům založit registrované partnerství zákonem uznanou formou s rozsahem práv a povinností přesně stanoveným samostatnou právní úpravou. Dlouhodobé partnerské svazky osob téhož pohlaví nebyly dosud v právním řádu České republiky nijak upraveny. Ačkoliv tyto svazky vykazují tytéž znaky a plní tytéž funkce jako dlouhodobé partnerské soužití osob pohlaví rozdílného, nemají dosud partneri stejného pohlaví možnost svůj život v dlouhodobém partnerském svazku nijak právně zakotvit. To je strukturálním projevem homofobie (strachu z homosexuality a nenávisť k jejím nositelům) a stojí v přímém rozporu se zásadami osobní svobody a rovnosti, nediskriminace na základě jiného postavení a dosažitelnosti práva, které zaručuje ústava tohoto státu v článku 1 a 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod v souladu s článkem 13 Římské smlouvy a s článkem 21 Charty základních práv Evropské unie.

Právní úprava registrovaného partnerství výhradně pro homosexuální páry stejného pohlaví se navrhuje proto, že páry pohlaví různého v České republice mají v současné době k dispozici možnosti dvě – manželství a konkubinát, zatímco páry téhož pohlaví nemají možnost žádnou. Navrhovaná právní úprava poskytuje stejnopohlavním párům obdobný objem práv a povinností jako konkubinát (neinstitutualizovaný vztah druh – družka, viz zvláštní část důvodové zprávy). Vzhledem k tomu, že páry různého pohlaví již díky konkubinátu přístup těmto právům a povinnostem mají (a daleko větší rozsah práv a povinností si mohou zajistit vstupem do manželství), jejich začlenění do rámce této právní úpravy je redundantní. Otevřením registrovaného partnerství pro všechny páry by páry různého pohlaví získaly volbu mezi manželstvím a partnerstvím, lidé, žijící s partnerem téhož pohlaví by ale zůstali v kategorii druhořadých občanů bez možnosti vstoupit do plnohodnotného svazku a diskriminační nerovnováha mezi těmito dvěma skupinami by zůstala zachována.

Předkládaný zákon je určen osobám, které si formu soužití s osobou opačného pohlaví nemohou nebo nechtějí zvolit s ohledem na své osobní dispozice a charakteristiky. Jeho přijetí tedy nemůže nijak „ohrozit“ sňatečnost ani reálný život obyvatelstva. Rodinná společenství stejnopohlavních párů může naopak posílit. Díky neexistenci právní úpravy stejnopohlavních svazků jsou si partneri před zákonem navzájem cizí, jejich vztahy navzájem i ke členům širší rodiny (rodiče, děti jednoho z partnerů) jsou křehčí a zranitelnější. Schválením této úpravy symbolicky posílí rodinné společenství díky stabilitě a společenskému uznání partnerství jeho členů a materiálně tím, že jeho členové budou zaopatřeni a případně předávané rodinné statky „zůstanou v rodině“.

Právní stabilizace partnerských vztahů osob téhož pohlaví posílí lidská a občanská práva partnerů, ale také jejich motivaci setrvat v dlouhodobém svazku. To pozitivně ovlivní jejich sociální i ekonomické postavení. Uzavření registrovaného partnerství je projevem úcty

k hodnotám obvykle spojovaným s rodinným společenstvím (vzájemná láska, úcta, péče a podpora) a touhy po jejich naplnění v životě jednotlivce, nikoliv ohrožením těchto hodnot.

Návrh neobsahuje právní úpravu, která by umožňovala společné osvojení dítěte registrovanými partnery. V oblasti náhradní rodinné péče zůstává zachována preference páru muž – žena.

Vzhledem k tomu, že zrušení registrovaného partnerství je zde upraveno obdobně jako rozvod manželství, neexistuje společné jmění, ani není nijak usnadněno získávání občanství cizím státním příslušníkům, zneužitelnost tohoto institutu je prakticky nulová.

B.

Soulad navrhované úpravy s ústavním pořádkem České republiky, s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, slučitelnost s právními akty Evropských společenství

Navrhovaná úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Navrhovaná úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami ani se závaznými právními akty Evropských společenství.

Rada Evropy se se poprvé vyslovila proti diskriminaci homosexuálů ve své rezoluci 756 a doporučení 924 z roku 1981. V roce 1984 Evropský parlament přijal rezoluci proti sexuální diskriminaci v zaměstnání. V roce 1994 přijal Evropský parlament rezoluci A3-0028/94, v níž se praví:

Členské státy se vyzývají, aby ukončily nerovnoprávné jednání s osobami homosexuálně orientovanými v právním a administrativním poskytování sociálního zabezpečení a dále u sociálních výhod, práv převzetí, práv dědických, práv bydlení, trestního práva a všech následných právních úprav, kterých se toto dotýká.

Amsterdamská dohoda členských států Evropské unie z roku 1999 zakazuje diskriminaci na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženství, názorů, invalidity, věku a sexuální orientace (Krickler 1999).

Charta Základních práv Evropské unie z roku 2000

Rezoluce Evropského parlamentu č. A3-0028/94

Rezoluce Evropského parlamentu č. B4-0824/98 a B4-0852/98

Rezoluce Evropského parlamentu č. A5-0451/02

C.

Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, na ostatní veřejné rozpočty a na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopad na státní rozpočet, na ostatní veřejné rozpočty, na životní prostředí, ani na nárůst pracovních sil. Předpokládá se, že případné náklady na činnost matričních úřadů, soudů nebo dalších úřadů v souvislosti s registrovaným partnerstvím bude možno pokrýt v rámci příslušných rozpočtových kapitol.

D.

Sociální dopady

Předkladatelé věří, že tento zákon bude mít příznivé sociální dopady, neboť bude jasným signálem, že spolu žijící páry stejného pohlaví jsou plnoprávními a nediskriminovanými členy společnosti. Navíc budou tyto páry motivovány k dlouhodobému setrvání v tomto svazku. V neposlední řadě se tak zlepší i vztahy se členy širší rodiny partnerů (rodiči, dětmi jednoho z partnerů, sourozenci, prarodiči atd.), čímž posílí rodinné společenství.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první

K § 1

Základní ustanovení představuje definiční vymezení registrovaného partnerství. K relevantním a zásadním charakteristikám patří trvalost společenství a zákonem upravený způsob vzniku.

K § 2 a 3

Vznik partnerství jako statusového poměru podléhá určitým přísně stanoveným (kogentním) pravidlům. Zákon upravuje průběh aktu vstupu do partnerství.

Vzhledem k počtu partnerství, který lze reálně očekávat, lze mít za to, že postačí, bude-li v každém kraji jen jediný úřad, který bude prohlášení v tomto případě přijímat. Tyto matriční úřady budou stanoveny prováděcím předpisem.

Místo, kde má být prohlášení učiněno, určuje matriční úřad, před kterým bude (skutečně) prohlášení o vstupu do partnerství učiněno. Záleží jen na jeho volbě, zda pro případy prohlášení o vstupu do partnerství vyhradí zvláštní místo, popř. zda k žádosti osob, které do partnerství vstupují, povolí prohlášení partnerství na jiném než k tomu zásadně určeném místě.

Řešení právní úpravy řízení, které předchází vstupu do partnerství, vychází z úpravy řízení v případě sňatku, nelze prominout ani osvědčení o totožnosti, ani osvědčení o státním občanství České republiky.

K § 4

Podmínky a překážky vstupu do partnerství jsou vyjádřeny jako způsobilost ke vstupu do partnerství. Překážka nedostatku věku a úplné svéprávnosti nemůže být dispensabilní, partnerství je samozřejmě zakázáno tomu, kdo již v registrovaném partnerství je, ale i tomu, kdo je manželem.

Vzhledem k dosud nevyjasněným poměrům, zejména evropským, pokud jde nejen o uznávání partnerství, ale i o jednotný přístup k jeho úpravě, není možno dost dobře připustit, aby do partnerství v České republice vstupovali dva cizí státní příslušníci. Na druhé straně je ovšem potřeba vyloučit, aby osoba, která již uzavřela obdobný svazek osob stejného pohlaví v zahraničí, mohla současně uzavřít registrované partnerství v České republice.

K § 5

Závadu v občanství nezbyvá za současného (nikoli jen našeho) právního stavu sankcionovat neexistencí. Pokud pak jde o tzv. podstatné vady, rozumí se jimi závažné nedostatky prohlášení: absolutní nedostatek vůle k partnerství, prohlášení bylo učiněno v omylu atp.

K § 6

Neplatnost partnerství je řešena zvláštním ustanovením, vychází se ze zákonem výslovně stanovených překážek, které vzniku partnerství zabraňují.

K § 7

Osobou, která prokáže právní zájem na rozhodnutí o neplatnosti partnerství, se rozumí především některý z partnerů, může jí být ale také jeho příbuzný, zejména pak potomek.

K § 8 a 9

Při úpravě vzájemného postavení partnerů a rozhodování ve společných záležitostech partnerského vztahu a vzájemného zastupování partnerů v běžných záležitostech se navrhuje vyjít z určité obdoby úpravy vztahů mezi manžely.

K § 10

Vzájemnou vyživovací povinnost mezi partnery po dobu trvání partnerského soužití se

navrhuje stanovit obdobně, jako je tomu mezi manžely, v zásadě se tedy přebírá platná úprava zákona o rodině. I v tomto případě by vyživovací povinnost mezi partnery předcházela vyživovací povinnosti dětí, tedy v první řadě je partnerovi povinen poskytovat výživné druhý partner, a teprve pokud to partner z jakýchkoli důvodů nečiní, nastupuje vyživovací povinnost dětí, pokud připadá v úvahu.

K § 11

Stejně jako vyživovací povinnost mezi partnery po dobu trvání partnerského soužití, navrhuje se i úpravu vzájemné vyživovací povinnosti partnerů po zrušení partnerského soužití odvodit od platné úpravy vyživovací povinnosti mezi rozvedenými manžely. O výživném a jeho výši by rozhodoval soud k návrhu jednoho z bývalých partnerů, pokud nedojde mezi nimi k dohodě; kritériem jsou schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného partnera. Rovněž se navrhuje zvýhodnit partnera, který se na rozvratu nepodílel, a kterému lze až po dobu tří let přiznat výživné v rozsahu, jako za trvání partnerského soužití.

K § 12

Stejně jako u jiných druhů vyživovací povinnosti je potřeba stanovit základní hlediska i pro přiznání výživného partnerovi nebo bývalému partnerovi. Navrhuje se přitom vyjít z platné úpravy zákona o rodině, a to i s ohledem na období úpravy vyživovací povinnosti mezi manžely (bývalými manžely) a partnery (bývalými partnery).

K § 13

Je-li některý z partnerů rodičem, je třeba – pokud jde o dítě – postupovat tak, jakoby tato osoba nebyla vstoupila do partnerství; statusový vztah partnerství nemá na statusový vztah rodičovství žádný vliv (to je ostatně obdobně situaci statusového vztahu manželství a statusového vztahu rodičovství). Partner je nadále singulárně posuzovaným rodičem svého dítěte. Zejména je vyloučeno, aby vstup do partnerství mohl mít za následek omezení rodičovských práv této osoby. Partnerský vztah nebude překážkou pro svěřeni dítěte, pocházejícího z předchozího heterosexuálního vztahu, do výchovy partnera, který je jeho rodičem, ani nebude ohrožovat výkon práva tohoto rodiče na styk s dítětem, pokud nebude ohrožen zdravý a přirozený vývoj dítěte. Partner bude mít k biologickému, či dříve do péče svěřenému nebo osvojenému dítěti svého partnera, které má ve výchově, v zásadě vztah nevlastního rodiče s touto odpovídajícími právy a povinnostmi.

Osvojení dítěte registrovanými partnery, resp. kterýmkoliv z partnerů, v době trvání partnerství bude zakázáno. Důvodem je preference náhradní výchovy dítěte heterosexuálním párem.

K § 14

Základní ustanovení o zániku partnerství odpovídá specifické statusové povaze partnerství.

K § 15

Není důvodu použít v tomto případě zásadně odchylná pravidla než u platné úpravy zániku manželství, včetně úpravy otázek souvisejících s prohlášením za mrtvého.

K § 16 a § 17

Na rozdíl od předchozích návrhů tento návrh neumožňuje partnerství zrušit zjednodušeně, totiž dohodou partnerů. Zrušení partnerství je upraveno obdobně jako je tomu u manželů, kde soud rozhoduje i v případě, kdy se manželé na rozvodu dohodnou (§ 24a zákona o rodině).

K § 18

Obdobně jako je tomu u narození, uzavření manželství a úmrtí, jedná se při prohlášení registrovaném partnerství o skutečnosti osobního stavu a proto se zavádí registrace partnerství jako státní evidence fyzických osob téhož pohlaví, které učinily prohlášení na území České republiky.

K § 19 až 22

Vymezuje se působnost příslušných matričních úřadů při registraci. Obdobně jako je tomu u narození, uzavření manželství a úmrtí, zavádí se vedení knihy registrovaného partnerství u příslušných matričních úřadů. Pro její vedení jsou stanoveny předepsané tiskopisy, které musí být předem svázaný. Obdobně jako u matričních knih se budou provádět i zápisy do těchto knih.

K § 23 až 25

Stanoví se doklady potřebné k prohlášení o registrovaném partnerství. Budou předkládány pouze doklady, které jsou nezbytné k prokázání osobních údajů budoucích partnerů a k ověření, že jsou splněny podmínky k prohlášení. Odlišně je upraven rozsah dokladů, které předkládá občan a které předkládá cizinec.

K § 26

Zákon stanoví povinnou účast tlumočnicka při prohlášení o registrovaném partnerství v případech, že budoucí partner nemluví nebo nerozumí česky, nebo je budoucí partner neslyšící nebo němý. Stanoví se, že bez přítomnosti tlumočnicka nelze v takovém případě prohlášení učinit. Prohlášení o registrovaném partnerství nese s sebou významné právní důsledky, a je proto nezbytné, aby budoucí partneři zcela jednoznačně rozuměli obsahu prohlášení, které činí.

K § 27

Definuje se kniha registrovaného partnerství a stanoví se povinnosti příslušnému matričnímu úřadu o ní.

Zákon stanoví dobu, po kterou kniha registrovaného partnerství zůstane uložena u příslušného matričního úřadu. Po jejím uplynutí se kniha předá k archivaci příslušnému archivu.

K § 28 až 30

Stanoví se rozsah údajů zapisovaných do knihy registrovaného partnerství. Jde o údaje, které identifikují fyzickou osobu a je z nich patrný i vztah k rodičům. Zapisované údaje budou obsaženy v protokolu o prohlášení o registrovaném partnerství, který bude podkladem pro provedení zápisu.

Podkladem pro provedení zápisu do knihy registrovaného partnerství budou i veřejné listiny.

K § 31

Upravuje se vedení sbírky listiny příslušnými matričními úřady a krajskými úřady pro možnost eventuálního obnovení knihy registrovaného partnerství při její ztrátě nebo zničení. Další důležitou skutečností je, že v případě pochybností, zda je zapsán správně údaj v knize registrovaného partnerství, lze provést ověření z prvotních dokladů, na jejichž základě byl zápis proveden. Z těchto důvodů je příslušný matriční úřad a krajský úřad povinen zabezpečit ochranu sbírky listin před zneužitím údajů v ní obsažených a před zničením nebo poškozením.

Z hlediska právních důsledků bude mít kniha registrovaného partnerství nenahraditelnou hodnotu a její rekonstrukce z jiných podkladů bude velmi obtížná, ne-li nemožná.

Zákon stanoví dobu, po kterou zůstane uložena sbírka listin u krajského úřadu. Po jejím uplynutí se kniha předá k archivaci příslušnému archivu.

K § 32

Výslovně se stanoví, že listiny, které jsou podkladem pro zápisy do knihy registrovaného partnerství, se předkládají s úředním překladem do českého jazyka a s potřebnými ověřeními.

K § 33 až 35

Zákon stanoví, že o provedení zápisu do knihy registrovaného partnerství se vydá doklad, stanoví se jeho obsah i to, komu jej bude možno vydat.

Zároveň se stanoví, komu bude povoleno nahlédnout do knihy registrovaného partnerství nebo sbírky listin a činit si výpisy nebo opisy z nich, přičemž musí být respektovány požadavky zákonné úpravy ochrany osobních údajů.

K § 36

V tomto ustanovení se vymezují některé pojmy a postupy příslušných matričních úřadů při zápisech do knihy registrovaného partnerství.

K § 37

Stanoví se postup pro případy obnovení knihy registrovaného partnerství a sbírky listin.

K § 38

Úprava vychází ze zápisu manželství, je potřeba zajistit jednoduché prokázání stavu.

K § 39

Realizuje se požadavek příslušných ustanovení zákona o obcích a o krajích. Pokud mají být činnosti územních samosprávných celků v této oblasti výkonem jejich přenesené působnosti, musí být toto v zákoně výslovně stanoveno.

K § 40

Jedná se o zmocňovací ustanovení k vydání prováděcího právního předpisu v působnosti Ministerstva vnitra.

K části druhé

Je potřeba pro účely trestního zákona zařadit partnery do výčtu osob blízkých.

Mezi osoby blízké se doplňuje partner, druh tam výslovně není, ale ten je bez problémů považován za jinou osobu v poměru rodinném nebo obdobném, naproti tomu u partnerů stejného pohlaví může toto hodnocení být nejednotné.

K části třetí

Pro účely trestního řízení se navrhuje dát partnerům obdobné postavení jako manželům nebo druhům.

- a) volba obhájce obviněnému – druh je uveden, partner se doplňuje
- b) právo odepřít výpověď jako svědek – druh je uveden, partner se doplňuje
- c) trestní stíhání pro trestný čin znásilnění se souhlasem poškozeného – druh je uveden, partner se doplňuje
- d) odvolání ve prospěch obžalovaného – druh je uveden, partner se doplňuje

K části čtvrté

Doplněním je řešena konkurence manželství a registrovaného partnerství.

K bodu 1:

Je potřeba reagovat na možnost, že před uzavřením manželství mohl některý ze snou-

benčů žít v partnerství (včetně obdobného svazku osob stejného pohlaví uzavřeného v zahraničí), jehož trvání je s uzavřením manželství neslučitelné.

K bodům 2 a 3:

Navrhuje se upravit neslučitelnost mezi manželstvím a partnerstvím obdobně, jako v případě manželství.

K části páté

Doplňují se ustanovení týkající se zrušení, neplatnosti nebo neexistence registrovaného partnerství

K bodům 1 až 9:

Procesní otázky a postupy týkající se řízení o rozvodu manželství se navrhuje vztáhnout též na řízení o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci partnerství podle navrhovaného zákona. O zrušení, neplatnosti nebo neexistenci partnerství bude rozhodovat soud. Je potřeba obdobně jako u rozvodu manželství vyloučit obecnou úpravu důsledků nesouhlasu účastníka se zpětvzetím návrhu, upravit zastavení řízení zemře-li partner před skončením řízení o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci partnerství, umožnit provedení důkazu výslechem účastníka a upravit náklady řízení. Rovněž v řízení o opravných prostředcích je potřeba zajistit stejnou úpravu jako u rozvodu manželství.

K části šesté

K bodu 1:

Po smrti fyzické osoby přísluší uplatňovat právo na ochranu její osobnosti – doplňuje se partner.

K bodu 2

Mezi osoby blízké se doplňuje partner, druh tam výslovně není, ale ten je bez problémů považován za jinou osobu v poměru rodinném nebo obdobném, naproti tomu u partnerů stejného pohlaví může toto hodnocení být nejednotné.

K bodům 3 až 5:

Mezi osoby, které dědí v první skupině, se doplňuje partner. Nedědí-li zůstavitelovi potomci, dědí ve druhé skupině manžel nebo partner, zůstavitelovi rodiče a dále ti, kteří žili se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a kteří z tohoto důvodu pečovali o společnou domácnost nebo byli odkázáni výživou na zůstavitele.

K bodům 6 a 7:

Doplňuje se úprava vztahů nájemnímu bytu v registrovaném partnerství. Uzavřením partnerství nevzniká společný nájem bytu (družstevního bytu), jehož nájemcem je jeden z partnerů. Osoba, která uzavřela registrované partnerství má po dobu trvání partnerství právo užívat byt, jenž je v nájmu druhého partnera a práva s tím spojená.

Mezi osoby, kteří se stávají nájemci po smrti jednoho z partnerů se doplňuje druhý partner, pokud žil v den smrti ve společné domácnosti a nemá vlastní byt.

K části sedmé

K bodu 1:

Stejně jako nemůže vzniknout pracovněprávní vztah mezi manžely, navrhuje se, aby nemohl vzniknout ani mezi partnery.

K bodu 2:

Za osamělé se nepovažují ti, kteří žijí s – druh je uveden, partner se doplňuje.

K části osmé

Za osamělou se pro účely poskytování peněžité pomoci v mateřství nepovažuje žena, která žije s – druh je uveden, partnerka se doplňuje.

Za osamělého se pro účely poskytování peněžité pomoci zaměstnanci nepovažuje zaměstnanec, který žije s – družka je uvedena, partner se doplňuje.

K části deváté

Mezi osoby blízké se doplňuje partner, druh tam výslovně není, ale ten je bez problémů považován za jinou osobu v poměru rodinném nebo obdobném, naproti tomu u partnerů stejného pohlaví může toto hodnocení být nejednotné.

S ohledem na konstrukci partnerství podle navrhovaného zákona je potřeba partnera zařadit mezi výčet osob blízkých.

K části desáté a k části třinácté

Za společně posuzované osoby se považují – druh je uveden, partner se doplňuje, s tím, že k druhovi (družce) se jako ke společně posuzované osobě přihlíží, jen žije-li s oprávněnou osobou nebo se společně posuzovanou osobou alespoň tři měsíce.

Za osamělého rodiče se pro účely státní sociální podpory nepovažuje rodič, který žije s – druh je uveden, partner se doplňuje

K části jedenácté

Upravují se soudní poplatky týkající se řízení o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci registrovaného partnerství.

K části dvanácté

Výpověď může odepřít ten, kdo by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým. Osobou blízkou se rozumí – druh je uveden, partner se doplňuje.

K části čtrnácté

Registrované partnerství se doplňuje mezi povinné údaje zapisované do občanského průkazu.

K části patnácté

V informačním systému evidence obyvatel se budou vést údaje o datu a místě uzavření partnerství, rodné číslo partnera.

K části šestnácté

Do knihy úmrtí se bude zapisovat jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, a rodné číslo žijícího partnera.

Úmrtní list bude obsahovat jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, a rodné číslo žijícího partnera.

Doplňují se ustanovení související s uzavíráním registrovaného partnerství – předkládání dokladů o předchozím manželství nebo partnerství...

K části sedmnácté

Do okruhu osob, které je lékař povinen vhodným způsobem poučit, se ke členům rodiny nemocného doplňuje partner.

K části osmnácté

Je-li odpovědným zástupcem podnikatele jeho partner, není k tomuto podnikateli v pracovněprávním vztahu.

Doplňuje se ustanovení, které řeší pokračování v živnosti při úmrtí jednoho z partnerů.

K části devatenácté

Uchazeče o zaměstnání úřad práce z evidence uchazečů o zaměstnání rozhodnutím vyřadí, jestliže bez vážných důvodů odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání nebo odmítne nastoupit na dohodnutou rekvalifikaci. Vážnými důvody se pro účely zákona o zaměstnanosti mezi jinými považují rovněž důvody spočívající v místě výkonu nebo povaze zaměstnání druhého manžela. V zákoně o zaměstnanosti se navrhuje upravit pro partnery obdobnou možnost, která je stanovena pro manžele, pro situaci, kdy uchazeč o zaměstnání odmítá nabízené zaměstnání z důvodu, který spočívá v místě výkonu nebo povaze zaměstnání druhého partnera.

K části dvacáté

Navrhuje se stanovit účinnost zákona tak, aby bylo možno provést předem potřebné přípravy pro jeho zavedení do praxe.

PRO EKONOMIKU A POLITIKU

CEP je českým institutem pro ekonomická a politická studia založeným na podzim roku 1998 jako občanské sdružení.

Cílem CEPu je šíření idejí svobodné společnosti a tržního hospodářství a podpora myšlenek velkých osobností liberálního myšlení.

V čele CEPu stojí správní rada, kterou tvoří
Václav Klaus, Jiří Weigl a Karel Steigerwald.

Centrum pro ekonomiku a politiku je subjektem nezávislým na politických stranách a nehodlá být od politických stran přímo či nepřímo podporováno.

Kontakt:

Centrum pro ekonomiku a politiku

Politických vězňů 10
110 00 Praha 1

tel. a fax: 222 192 406

e-mail: cep@iol.cz

www.cepin.cz

č. účtu: 19-2304260257/0100

IČO: 68402091